

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)
на ден 31 декември 2016

(во денари)

Ред. Број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешк	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	АКТИВА:				
1.	A. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		13.710.798.403	13.996.107.787
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		2.306.219.478	2.215.842.539
3.	Издатоци за развој	003			
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004	7	2.119.832.390	2.157.923.346
5.	Гудвил	005			
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006			
7.	Нематеријални средства во подготовка	007	7	186.387.088	57.919.193
8.	Останати нематеријални средства	008			
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		10.997.557.521	11.318.008.046
10.	Недвижности (011+012)	010		3.644.094.636	3.719.215.716
10.a.	Земјиште	011	8	27.833.334	27.815.977
10.b.	Градежни објекти	012	8	3.616.261.302	3.691.399.739
11.	Постројки и опрема	013	8	4.529.230.559	4.986.231.052
12.	Транспортни средства	014	8	165.496.225	207.413.497
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015	8	524.536.077	702.155.885
14.	Биолошки средства	016			
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		2.783.450	2.959.252
16.	Материјални средства во подготовка	018	8	2.131.416.574	1.700.032.644
17.	Останати материјални средства	019			
18.	III. ВОЖУВАЊЕ ВО НЕДВИЖНОСТИ	020			
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		115.239.527	121.414.883
20.	Вложување во подружници	022			
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023			
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024			
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		54.261.596	66.677.326
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		60.365.606	47.987.205
24.a.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027			
24.b.	Вложувања во хартии од вредност кои се расположиви за продажба	028			
24.v.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		60.365.606	47.987.205
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		612.325	6.750.352
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		291.781.877	340.842.319
27.	Побарувања од поврзани друштва	032			
28.	Побарувања од купувачи	033	9	291.781.877	340.842.319
29.	Останати долгорочни побарувања	034			
30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035			
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		4.591.112.331	5.146.175.223
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		438.320.323	418.123.685
33.	Залихи на сировини и материјали	038		106.691.901	117.286.593
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		14.397.795	12.390.989
35.	Залиха на недовршени производи и полупроизводи	040			
36.	Залиха на готови производи	041			
37.	Залиха на трговски стоки	042		317.230.627	288.446.103
38.	Залиха на биолошки средства	043			
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		5.165.769	65.852.738
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		3.033.312.642	3.177.927.852
41.	Побарувања од поврзани друштва	046	16	392.512.798	829.606.477
42.	Побарувања од купувачи	047	9	2.524.805.128	2.230.767.122
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		74.305.075	63.633.862
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		12.844.962	25.227.135
45.	Побарувања од вработени	050		25.059.407	25.622.612
46.	Останати краткорочни побарувања	051		3.785.272	3.070.644
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		178.457.047	0
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053			
48.a.	Вложувања кои се чуваат до доспевања	054			
48.b.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055			
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056			
50.	Побарувања по дадени заеми	057			
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058		178.457.047	
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		941.022.319	1.550.123.686
52.a.	Парични средства	060	10	295.989.623	616.065.364
52.b.	Парични еквиваленти	061		645.032.696	934.058.322
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		321.762.627	316.920.268
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		18.628.839.130	19.525.056.016
55.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	064		72.199.316	59.135.546

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА)
на ден 31 декември 2016

(во денари)

Ред. Број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешк	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	ПАСИВА:				
56.	А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065		13.830.156.349	14.053.241.238
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066	11	9.583.887.733	9.583.887.733
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		540.659.375	540.659.375
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068	11	3.738.357.351	3.738.357.351
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069			
	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ				
61.	НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		867.477.042	867.477.042
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		980.679.729	1.259.824.990
63.	Законски резерви	072		958.388.773	1.237.534.034
64.	Статутарни резерви	073			
65.	Останати резерви	074		22.290.956	22.290.956
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		4.344.211.599	4.065.066.339
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076			
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		1.251.598.222	1.474.683.110
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078			
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079			
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080			
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		2.776.185.896	3.631.235.593
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		65.808.071	67.990.698
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		65.808.071	67.990.698
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084			
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		159.786.853	351.753.051
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086			
78.	Обврски спрема добавувачи	087		159.786.853	351.753.051
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088			
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089			
81.	Обврски по заеми и кредити	090			
82.	Обврски по хартии од вредност	091			
83.	Останати финансиски обврски	092			
84.	Останати долгорочни обврски	093			
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094			
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	095		2.550.590.972	3.211.491.844
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096	16	507.700.591	750.835.562
88.	Обврски спрема добавувачи	097	12	1.536.146.109	1.555.859.588
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		71.128.130	69.474.296
90.	Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плата	099		32.583.535	30.314.504
91.	Обврски кон вработени	100		66.774.429	64.081.845
92.	Тековни даночни обврски	101		59.343.180	65.546.511
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		165.994.198	164.788.244
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103			
95.	Обврски по заеми и кредити	104			
96.	Обврски по хартии од вредност	105			
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		2.263.343	482.099.192
98.	Останати финансиски обврски	107			
99.	Останати краткорочни обврски	108		108.657.457	28.492.102
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		2.022.496.885	1.840.579.185
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110			
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		18.628.839.130	19.525.056.016
103.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	112		72.199.316	59.135.546

БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)
за периодот од 01.01 до 31.12 2016

(во денари)

Ред. Број	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		10.599.750.293	10.700.819.581
2.	Приходи од продажба	202	13	10.485.499.754	10.615.574.600
3.	Останати приходи	203	14	114.250.539	85.244.981
4.	Промена на вредноста на залихите на готовите производи и недовршеното производство	xxx			
4.a.	Залихи на готовите производи и недовршеното производство на почетокот на годината	204			
4.б.	Залихи на готовите производи и недовршеното производство на крајот на годината	205			
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206			
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		9.114.539.167	9.006.277.363
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		210.713.953	260.728.100
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		1.703.723.491	1.684.441.259
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210			
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211	15	2.370.943.199	2.235.928.547
11.	Останати трошоци од работењето	212	15	1.007.890.671	1.075.700.590
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		1.422.622.238	1.212.131.002
12.a.	Плати и надоместоци на плата (нето)	214		654.079.562	707.374.347
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плати	215		61.581.418	65.573.421
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		255.699.940	276.476.045
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		451.261.318	162.707.189
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		2.258.476.628	2.368.323.181
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219			
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220	15	78.187.156	125.370.072
16.	Резевирања за ризици и трошоци	221		18.218.707	35.883.466
17.	Останати расходи од работењето	222	15	43.763.124	7.771.146
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		40.093.789	47.929.240
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224			
19.a.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225			
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226			
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227			
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228			
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		2.841.183	186
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		15.693.262	34.546.049
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		14.305.601	4.632.583
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		7.253.743	8.750.422
24.	Останати финансиски приходи	233			
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		62.372.772	63.458.085
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235			
26.a.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236			
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237			
26.в.	Останати финансиски расходи од работење со поврзани друштва	238			
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		48.251.468	48.646.628
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240			
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241			
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242			
31.	Останати финансиски расходи	243		14.121.304	14.811.457
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244			
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245			
34.	Добивка од редовно работење (201+223+244) - (204-205+207+234+245)	246		1.462.932.143	1.679.013.373
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) - (201+223+244)	247			
36.	Нето добивка од прекинатото работење	248			
37.	Нето загуба од прекинатото работење	249			
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		1.462.932.143	1.679.013.373
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251			
40.	Данок на добивка	252		211.333.921	204.330.263
41.	Одложени даночни приходи	253			
42.	Одложени даночни расходи	254			
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		1.251.598.222	1.474.683.110
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256			
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		1.162	1.335
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		1.251.598.222	1.474.683.110
47.a.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		709.239.016	835.653.790
47.б.	Добивка која им припаѓа на неконтролираното учество	261		542.359.206	639.029.320
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262			
47.г.	Загуба која им припаѓа на неконтролираното учество	263			
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		14	17
48.a.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		14	17
48.б.	Вкупна разводнета заработувачка по акција	266			
48.в.	Основна заработувачка по акција по прекинатото работење	267			
48.г.	Разводнета заработувачка по акција по прекинатото работење	268			

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 01.01 до 31.12 2016

(во денари)

Ред. Број	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		1.251.598.222	1.474.683.110
2.	Загуба за годината	270			
3.	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	271			
4.	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)	272			
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување од странско работење	273			
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување од странско работење	274			
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	275			
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	276			
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277			
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278			
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279			
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280			
13.	Актварски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281			
14.	Актварски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282			
15.	Удел во останата сеопфатна добивка на придружени друштва (само за потреби на консолидација)	283			
16.	Удел во останата сеопфатна загуба на придружени друштва (само за потреби на консолидација)	284			
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	285			
18.	Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	286			
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285-271) или (272+285)	287			
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		1.251.598.222	1.474.683.110
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		709.239.016	835.653.790
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		542.359.206	639.029.320
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)	291			
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292			
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293			

Мекдонски Телеком АД Скопје

Даночен период: 01/01/31/12/2016

Даночен биланс

УТВРДУВАЊЕ НА ДАНОК НА ДОБИВКА		АОП	
I	Финансиски резултат во Биланс на успех	01	1.462.932.143
II	Непризнаените расходи за даночни цели од тековната година (Σ од АОП 03 до АОП 27)	02	669.161.797
1	Расходи кои не се поврзани со вршење на дејноста на субјектот односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на дејноста	03	8.264.239
2	Исплатени надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос над утврдениот износ	04	23.093.674
3	Исплатени надоместоци на трошоци на вработените што не се утврдени со член 9 став 1 точка 2 од ЗДД	05	386.417.332
4	Трошоци за организирана исхрана и превоз исплатени над износите утврдени со закон	06	
5	Трошоци по основ на месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон	07	9.181.831
6	Трошоци по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над висината утврдена со закон	08	
7	Надоместоци за лица волонтери и за лица ангажирани за вршење на јавни работи исплатени над износите утврдени со закон	09	1.103.175
8	Скриени исплати на добивки	10	1.471.323
9	Трошоци за репрезентације	11	37.584.241
10	Трошоци за донации во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годинат	12	
11	Трошоци за спонзорства во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности над 3% од вкупниот приход остварен во годинат	13	
12	Трошоци по основ на камати по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзничко	14	
13	Осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членови на органи на управување и на вработенит	15	
14	Даноци по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на обврзнич	16	3.188.209
15	Парични и даночни казни, пенали и казни камати за ненавремена уплата на јавни давачки и на присилна наплата	17	2.697.898
16	Исплати на стипендии	18	890.273
17	Трошоци на кало, растур, крш и расипување	19	
18	Траен отпис на ненаплатени побарувања	20	
19	Трошоци за исправка на вредноста на ненаплатени побарувања	21	100.449.809
20	Износ на ненаплатени побарувања од заем	22	
21	Разлика помеѓу трансферна и пазарна цена остварена меѓу поврзани лиц	23	
22	Износ на делот од камати по заеми кои се добиени од поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција, кој го надминува износ кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лиц	24	
23	Износ на затезни камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице, кое не е банка или друга овластена кредитна институција	25	
24	Износ на камати на заеми добиени од содружници или акционери – нерезиденти со најмалку 25% учество во капиталот на друштвот	26	
25	Други усогласувања на расходи	27	94.819.793
III	Даночна основа (I+II)	28	2.132.093.940
IV	Намалување на даночна основа (АОП 30+АОП31+АОП32+АОП33+АОП34)	29	18.754.735
26	Износ на наплатени побарувања за кои во предходниот период е зголемена даночната основ	30	12.857.567
27	Износ на вратен дел од заем за кои во предходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основ	31	3.055.985
28	Дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзнич, оданочени со данок на добивка кај исплатувачо	32	2.841.183
29	Дел од загуба намалена за непризнаени расходи, пренесена од предходни години	33	
30	Износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана	34	
V	Даночна основа по намалување (III-IV)	35	2.113.339.205
VI	Пресметан данок на добивка (V x 10%)	36	211.333.921
VII	Намалување на пресметаниот данок на добивка (АОП38+АОП39+АОП40)	37	
31	Намалување на данокот за вредноста на набавени и ставени во употреба до 10 фискални системи на опрема за регистрирање на готовински плаќањ	38	
32	Износ на данок содржан во оданочени приходи / добивки во странство (withholding tax) до пропишаната стапка	39	
33	Данок кој го платила подружницата во странство за добивката вклучен во приходите на матичното правно лице во Р.М. но не повеќе од износот на даноко по пропишаната стапка во ЗДД	40	
VIII	Пресметан данок по намалување (VI-VII)	41	211.333.921
34	Платени аконтации на данокот на добивка за даночниот период	42	208.272.875
35	Износ на повеќе платен данок на добивка пренесен од предходните даночни периоди	43	
36	Износ на доплата / повеќе платен износ (АОП 41-АОП42-АОП43	44	3.061.046
IX	ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ		
37	Вкупен износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана	45	
38	Загуби од предходни години за кои правото на покрите во рок од три дена не е изминат	46	
39	Остварена загуба намалена за непризнаени расходи од тековната година која може да се пренесе во наредните три годин	47	
40	Пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот по одредбите од член 30 од ЗДД	48	
41	Остварен вкупен приход во годината	49	10.639.844.082
42	Вкупни трошоци за донации во годината	50	5.395.642
43	Вкупни трошоци за спонзорства во годината	51	26.079.141

Македонски Телеком АД - Скопје

Објаснувачки белешки кон
годишна сметка
за годината којашто завршува на
31 декември 2016 година

Белешки кон годишна сметка

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1.1. За Друштвото

Овие белешки кон годишна сметка се однесуваат на друштвото Македонски Телеком АД - Скопје.

Македонски Телеком, АД – Скопје (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија.

Непосредно матично друштво на Друштвото е АД Каменимост Комуникации Скопје, во сопственост на Маѓар Телеком АД регистрирано во Унгарија. Основно матично друштво е Дојче Телеком АД регистрирано во Сојузна Република Германија.

Акционерската структура на Друштвото на 31 декември 2016 година е прикажана подолу:

Акционери на Македонски Телеком АД – Скопје	Број на акции	%
АД Каменимост Комуникации	48.877.780	51,00%
Влада на Република Македонија	33.364.875	34,81%
Друштвото (сопствени акции)	9.583.878	10,00%
Меѓународна финансиска корпорација (IFC)	1.392.204	1,45%
Останати акционери	2.620.044	2,74%
	<u>95.838.781</u>	<u>100,00%</u>

На 31 октомври 2013 година склучена е Спогодба за присоединување на Т-Мобиле Македонија (во понатамошниот текст: „ТММК“), како друштво што се присоединува, кон Друштвото, како друштво што презема. Спогодбата за присоединување е изменета со Анекс кон истата склучен на 20 април 2015 година. ТММК како подружница во целосна сопственост на Друштвото се консолидираше заклучно со 2014 година.

Согласно Спогодбата за присоединување и Анексот кон истата, а и врз основа на одредбите од Законот за трговски друштва, 31 декември 2014 година е определен како датум од кога сите зделки на ТММК, од сметководствена гледна точка ќе се сметаат како да се извршени за сметка на Друштвото. Соодветно, од 1 јануари 2015 година сметководствената евиденција и за ТММК и за Друштвото ќе ја води само Друштвото.

Согласно Спогодбата за присоединување и Анексот кон истата, кои беа прифатени и потврдени од страна на Собранијата на Друштвото и на ТММК на седниците одржани на 17 јуни 2015 година, деловните активности на ТММК престанаа заклучно со 30 јуни 2015 година кога и ова друштво беше избришано од Централниот Регистар. Со бришењето од Централниот регистар, ТММК престана да постои како правно лице без да се спроведе ликвидација.

Со престанокот на ТММК, имотот и обврските на ТММК се пренесоа на Друштвото по пат на универзален пренос на целиот имот и обврски (актива и пасива).

Телекомуникацискиот сектор во Македонија е регулиран со Законот за електронски комуникации (ЗЕК) кој е донесен во март 2014 година (Службен весник бр. 39 од 28 февруари 2014 година) како примарно законодавство и правилници како секундарно законодавство.

Од јуни 2013 година, Друштвото е котирано на Македонската берза на хартии од вредност (Берзата) на сегментот задолжителната котација и известува кон Берзата, согласно промените во Законот за хартии од вредност во 2013 година. Во согласност со правилата за котација на Берзата, Друштвото има постојани обврски за известување поврзани со деловното работењето и капиталот, значајни промени во финансиската состојба, дивидендниот календар, промена во процентот на акции во посед на јавноста (доколку истиот се намали под 1%) и промени за значителни удели над 5%. Дополнително, Друштвото има посебни обврски за објавување, кои се состојат од различни финансиски информации, вклучувајќи финансиски извештаи (тримесечни, полугодишни и годишни), како и јавен повик за одржување на акционерско собрание (АС), сите измени и дополнување на агендата за АС и објавување на одредени усвоени одлуки од АС. Пред јуни 2013 година, Друштвото известуваше кон Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија како акционерско друштво со посебни обврски за известување.

Регистрирана адреса на Друштвото е ул. „Кеј 13 Ноември“ бр.6, 1000 Скопје, Република Македонија. Просечниот број на вработени во Друштвото врз основа на часови на работа во текот на 2016 година беше 1.162 (2015:1.335).

Структурата на вработените на Друштвото според степен на образование на 31 декември 2016 година е прикажана подолу:

Белешки кон годишна сметка

	%
Факултетско образование	57,00%
Вишо образование	3,00%
Средно образование со 4 години/специјалист	6,00%
Средно образование со 4 години	31,00%
Средно образование со 3 години	3,00%
Вкупно	100,00%

1.2. Регулаторно опкружување – мобилна линија

На 5 септември 2008 година, Агенцијата за електронски комуникации (Агенција), по службена должност, достави известување до ТММК за оние јавни електронски комуникациски мрежи и/или услуги коишто им се распределени според Договорите за концесија. Лиценцата за радио фреквенции коишто ја користи ТММК со ширина на опсегот од 25 MHz во опсегот од GSM 900, беше исто така издадена во форма регулирана од ЗЕК со период на важност до 5 септември 2018 година, а која може да се обнови за дополнителен период од 20 години согласно ЗЕК. Како резултат на промените во подзаконските акти, беше отворен опсег од 900 MHz за UMTS (Универзален систем за мобилни телекомуникации) технологијата и врз основа на барањето на ТММК, лиценцата за радиофреквенција беше изменета за да може овие фреквенции да бидат достапни за GSM (Глобален систем за мобилни комуникации) и UMTS технологијата.

По анализата на пазарот за големопродажба „Услуги за терминирање на повици во јавните мобилни комуникациски мрежи“, Агенцијата во 2007 година донесе одлука со која на ТММК и беше доделен ЗПМ (Значителен играч на пазарот) статусот на овој пазар. Регулирањето на цените на овој релевантен пазар продолжува како што Агенцијата спроведува повремена анализа на пазарот и ги ажурира моделите за регулирање на цени. Тековната стапка за терминирање на повици е сразмерна за двата мобилни оператори: ТММК, ОНЕ.Вип Операторот.

Во 2008 година беше објавена одлука за доделување на три 3G лиценци. Важноста на лиценцата трае 10 години, односно до 17 декември 2018 година, со можност за нејзино продолжување до 20 години согласно ЗЕК.

Во 2010 година, ТММК беше назначен со ЗПМ статус на пазарот за големопродажба „Пристап и потекло на повик на јавниот пазар мобилни комуникации“. Врз основа на одлука на Агенцијата, во 2010 година објавената Референта понуда за пристап на ТММК се состоеше од следниве регулирани услуги:

- започнување на повик за Мобилен виртуелен мрежен оператор (MVNO),
- започнување на повик за национален роаминг оператор,
- потекло на СМС за MVNO и
- потекло на СМС за национален роаминг оператор.

Не постои втор круг на анализа на овој пазар уште од 2010 година, а исто така нема ни MVNO ниту пак национален роаминг оператор за мрежата на ТММК. MVNO, Албафон хостиран на мрежата на ОНЕ влезе на македонскиот пазар и започна со своето комерцијално работење во 2013 година. MVNO, Албафон ги прекина своите операции во јуни 2015 година.

Во 2011, Агенцијата ја објави конечната анализа на пазарот за големопродажба „СМС терминирање во јавните мобилни комуникациски мрежи“ и во мај 2011 година на сите 3 мобилни оператори им беше даден ЗПМ статус на овој релевантен пазар. Во јули 2011 година RIO беа одобрени од страна на Агенцијата со регулирана цена за терминирање на СМС сразмерна за сите 3 оператори, а притоа остана иста како и пред регулирањето.

На 19 декември 2014 година, беа донесени дополнувања на ЗЕК во Службен весник бр. 188. Една од најважните измени беше имплементирана со член 75-а, со кој се регулираат цените на меѓународниот роаминг. Според овој член, Агенцијата има право со Одлуката да ги одреди максималните цени за услугите коишто се нудат на корисниците на роаминг од земјите со кои Република Македонија склучила договор за намалување на цените на роаминг услугите во јавните мобилни комуникациски мрежи, на реципрочна основа, коишто не може да бидат повисоки од цените за истите услуги во ЕУ. Во период од 3 години од 2015 година, цените ќе се намалуваат до утврдениот максимум.

Директорот на Агенцијата донесе Одлука на 10 декември 2014 година за вредноста на точките за пресметка на годишниот надоместок за користење на радиофреквенциите (РФ). Вредноста на точките е 0,8 Евра што значи дека сите годишни надоместоци за радиофреквенции се намалени за 20% од 1 јануари 2015 година во споредба со

Белешки кон годишна сметка

претходната вредност. Равенките за пресметка на годишните надоместоци за РФ се утврдени во релевантниот правилник.

Процедурата за аукција склучена во август 2013 година го додели целиот 790 - 862 MHz опсег заедно со ненаначениот спектар во опсегот од 1740 – 1880 MHz за LTE (Долгорочна еволуција) технологијата во јавен тендер. Секој од трите македонски мобилни оператори имаат добиено LTE радиофреквенциска лиценца од 2x10 MHz во опсегот од 800 MHz и 2x15 MHz во опсегот од 1800 MHz. Секоја лиценца е добиена за еднократен надоместок од 10,3 милиони Евра. Важноста на лиценцата трае 20 години, односно до 1 декември 2033 година, со можност за нејзино продолжување за период од 20 години согласно ЗЕК.

Во 2013 година, Агенцијата ја спроведе втората анализа на пазарот за големопродажба за терминирање на СМС и во октомври 2013 година беше отворена јавна дебата за предложените нови регулирани цени сразмерни за сите 3 оператори и 75% под тековната цена. По завршувањето на јавната дебата, Агенцијата ја поддржа својата позиција за намалување на регулираната големопродажна цена за терминирање на СМС до 75% за сите 3 оператори и цената стана полноважечка од 1 јануари 2014 година.

Во 2013 година, ТММК беше назначена како ЗГПМ на релевантниот пазар за големопродажба „Услуги за терминирање на повици во јавна телефонска мрежа на фиксна локација“ од страна на Агенцијата. Врз основа на одлуката на Агенцијата, RIO на ТММК беше изменет со вклучување на оваа услуга.

Новиот ЗЕК беше донесен на 5 март 2014 година. ЗЕК е усогласен со регулативната рамка за електронски комуникации на ЕУ од 2009 година. Процесот на усогласување на постојната споредна легислатива со новиот ЗЕК беше спроведен во текот на 2014 година.

Во 2014 година, по своја сопствена одлука ТММК врати 5 MHz од спектарот кој го поседува во опсегот од 2100 MHz, затоа што ТММК сеуште не го искористила овој дел од назначувањето во 2008 година и не планира да го искористи истиот тој дел во иднина.

Во октомври 2014 година, ВИП операторот, подружница на Групацијата Телеком Австрија и ОНЕ, подружница на Телеком Словенија прогласија спојување на нивните бизниси во Македонија коишто се состојат од мобилна, фиксна телефонија, Интернет и пренос на аудиовизуелна содржина. Органот за конкуренција го одобри таквото спојување на 8 јули 2015 година и на 2 октомври 2015 година ВИП операторот се спои со ОНЕ.

По новите пазарни анализи на релевантниот пазар за мобилен пристап (регулатива за MVNO и национален роаминг), во април 2016 година, Агенцијата донесе Одлука за ЗГПМ статус на Друштвото и Оне.ВИП.

Регулативни мерки наложени од страна на Агенцијата: заедничко доминирање од страна на Оне.ВИП и Друштвото, при што истите мерки важат и за двата оператори:

- обврска за мобилен пристап за сите MVNO хибридни видови (вклучително и Препродавач),
- цена базирана на трошок за Целосен MVNO,
- малопродажба минус (-35%) за Препродавачот,
- обврска за пристап до ММС услуги и мобилни податоци врз основа на технолошка неутралност (вклучувајќи и 4Г пристап).

Во јули 2016 година, Друштвото објави нова референтна понуда за пристап и услуги во согласност со регулативата.

MVNO, Луса-mobile хостиран на мрежата на Оне.ВИП, влезе на македонскиот пазар и започна со комерцијално работење во јули 2016 година. Исполнувањето на сите MVNO обврски од страна на Луса-mobile сè уште е под истрага од страна на Комисијата за заштита на конкуренцијата (по службена должност).

Агенцијата ја анализираше ефикасната употреба на радиофреквенциите доделени на операторите. Укинувањето на радиофреквенцијата на Оне.ВИП од 900 & 1800 MHz се очекува од март 2017. Овие радиофреквенции ќе бидат предмет на јавен тендер којшто е веќе најавен во годишната програма на Агенцијата за 2017 година со можност за нов MNO и/или MVNO. Сепак, Оне.ВИП ќе има конкурентна предност поради значителниот износ (20 MHz) на спектар на опсег од 800 MHz.

1.3. Регулаторно опкружување – фиксна линија

Во април 2012 година, Агенцијата објави општа Регулаторна стратегија за периодот од наредните 5 години (2012-2016 година). Официјалниот документ е со наслов „Петгодишна регулаторна стратегија на АЕК“. Главните фокуси на

Белешки кон годишна сметка

стратегијата се: унапредување на регулирањето на големопродажни и малопродажни услуги, воведување на методологија на чисти долгорочни инкрементални трошоци (LRIC) за фиксните и мобилните говорни услуги, СМС и слично, регулирање на Следната генерација на пристап (NGA) и Оптика до домот (FTTH) во согласност со препораката за NGA и рифарминг и распределба на фреквенции за 4G услуги.

Со измените на Правилникот за регулирање на малопродажните цени, Агенцијата ги утврди начинот и постапката за регулирање на малопродажните цени за мрежите за фиксна говорна телефонија и услугите на операторот со значителна пазарна моќ на релевантните малопродажни пазари. Ex-ante регулирањето на малопродажните цени е базирано на методологијата за истиснување на конкуренцијата со цени. Овие активности резултираа со намалување на цените на некои големопродажни и малопродажни услуги на Друштвото. На страната на малопродажбата, стандардната месечна претплата за деловни корисници беше намалена (на еднакво ниво со претплатата за приватни корисници). На страната на големопродажбата имаше промени во надоместоците за интерконекција (завршување и започнување), Разврзан пристап до локална јамка (ULL), битстрим пристап и изнајмување на линии на големо (WLR).

Во текот на изминатите 2 години, следејќи ја ЕУ, на некои пазари започна пазарен тренд на дерегулација: дерегулација на сегментот на водови на изнајмени линии и изоставување на регулирање на Ethernet услугите за изнајмени линии; укинување на регулативата за минимален пакет на изнајмени линии (малопродажба); укинување на обврските за WLR (Изнајмување на линии на големо); полесно регулирање на малопродажбата на традиционалните фиксни говорни услуги. Друштвото има обврска за цени базирани на трошоци за регулираните големопродажни услуги, користејќи ја методологијата на Долгорочни инкрементални трошоците (LRIC). Во август 2012 година, Агенцијата ги објави нацрт резултатите од сопствениот развиен LRIC Bottom-up модел за формирање на трошоци за локален битстрим (базиран на трошоци) и за малопродажни и големопродажни изнајмени линии, водови и неискористени оптички влакна и минимален пакет на изнајмени линии (базирани на трошоци). Како резултат на тоа, на 15 јануари 2013 година Агенцијата донесе одлука за намалување на надоместоците и ја одобри изменетата Референтна понуда за обезбедување на физички пристап и користење на електронската комуникациска инфраструктура и придружни средства (водови и неискористени оптички влакна). Новите надоместоци беа имплементирани од 1 февруари 2013 година. Агенцијата исто така ги одобри Референтните понуди за големопродажни дигитални изнајмени линии (WS DLL), локален битстрим пристап и минимален пакет на изнајмени линии и имплементирани се новите изменети методологии за пресметка на цените (во зависност од должината). Надоместоците за WS DLL и локален битстрим пристап беа намалени од 1 декември 2012 година, а надоместоците за минимален пакет на изнајмени линии од 1 јануари 2013 година.

Агенцијата ги одобри новите цени за услугите за изнајмување на водови на 18 јануари 2013 година. Агенцијата ги утврди цените според LRIC методологијата. Одобрените цени се повеќе од двојно намалени во однос на претходните цени утврдени од Друштвото.

Правилникот за физички пристап беше изменет и дополнет во април 2015, а од јуни 2015 референтната понуда за пристап на Друштвото е усогласена со измените во Правилникот.

На почетокот на 2015 беше спроведено регулирањето на пристапот до оптика, со регулатива за Локален битстрим пристап преку NGA на ниво 3 и 4 и VULA (Виртуелен разврзан локален пристап) на ниво 2. Воведувањето на нови технологии објавено од страна на Друштвото за малопродажните корисници ќе доведе до воведување на нови големопродажни производи за пристап и реформулирање на регулативните обврски.

Врз основа на оперативниот план на Агенцијата за 2016, би можело да се очекува дополнително регулирање на IMS (ОТТ) услугите.

Во средината на 2016, обврската за интерконекција преку IP (по извршувањето на миграција од PSTN кон IMS) беше продолжена најдоцна до средината на 2017 за сите оператори коишто имаат интерконекција со Друштвото, и до крајот на 2017 за интерконекција помеѓу мобилни или алтернативни оператори. На почетокот на 2017 се очекува намалување на фиксната терминална такса, како резултат на завршената миграција кон само една национална точка на интерконекција со сите домашни оператори.

Во јуни 2013 година, Агенцијата го најави почетокот на првата анализа на големопродажниот пазар 13 (Пренос на радиодифузни содржини на крајните корисници). IP MATERIO беше доставена за одобрување до Агенцијата во октомври 2013 година на иницијатива на Друштвото, во согласност со заклучокот од анализите на пазарот за поднесување на измени на MATERIO со опис и услови за IP интерконекција. На 27 декември 2013 година Друштвото доби одлука за одобрување на IP MATERIO. При процесот на одобрување беа направени дополнителни измени (беа

Белешки кон годишна сметка

вклучени нови цени за интерконекција базирани на „Тор down LRIC“ моделот за формирање на трошоци). Има нови цени за завршување на повици во нормални и евтини тарифи. Измените во IP MATERIO стапија во сила на 1 јануари 2014 година. Цените за регионална и локална терминација ќе постојат додека не се исклучи последната Time division multiplexing (TDM) централа.

Финалниот документ за анализа на пазарот за широкопојасни услуги (Пазар 8) беше објавен на 1 август 2014 година. За прв пат Агенцијата наметна регулирање на пристапот до широкопојасни услуги преку оптичка пристапна мрежа. Сите постојни обврски за бакарната мрежа остануваат непроменети. Сите обврски се однесуваат само за Друштвото како оператор со ЗПМ на пазарот за широкопојасни услуги.

Во декември 2014 година, Агенцијата донесе одлука за назначување на Друштвото за оператор со ЗПМ на Пазар 8.

Третата анализа на пазарите 9 и 10 (Сегменти за терминирање и пренос на изнајмени линии и пазар 8 (Пристап до услуги со широк опсег – битстрим пристап) беше завршена во ноември 2014 година. Како резултат на анализата, на пазарите 9 и 10 сегментите за терминирање и пренос на изнајмени линии беа дерегулирани, а на пазар 8 беа вклучени регулативи за производи на Друштвото базирани на оптика.

Во декември 2014 година, Агенцијата донесе одлука за назначување на Друштвото за оператор со ЗПМ на пазар 9 – Терминирани сегменти на изнајмени линии во географската област на Република Македонија.

Во декември 2014 година, Агенцијата донесе одлука за назначување на Друштвото за оператор со ЗПМ на пазар 1 – Пристап на јавни телефонски мрежи на фиксна локација за приватни и деловни корисници, вклучувајќи ги и сите видови на неутрални мрежни технологии.

Релевантниот малопродажен Пазар 3 (Минимален пакет за изнајмени линии) беше дерегулиран во март 2016 година.

Според Правилникот за техничките услови и градежната инфраструктура (од 15 јули 2014 година), Друштвото е обврзано да ја гради својата инфраструктура под земја во урбаните области со повеќе од 15.000 жители за објекти за колективно домување со повеќе од осум станови. Друштвото има обврска за Дигитална агенда за покривање на 100% и 50% од сите македонски домаќинства со брзина на широкопојасен интернет соодветно од 30 Mbps и 100 Mbps, со технолошки неутрална основа до крајот на 2020 година.

Измените и дополнувањата од септември 2016 година со нова обврска за регистрирање на новите и постојните електронски мрежи (АТЛАС) се однесуваат на заедничкото градење и користење на мрежи, намалена обврска за подземни мрежи околу административни, образовни, културни и верски објекти коишто би требало да се спроведат само во урбаните области од градовите со повеќе од 15.000 жители, модифицирана Дигитална агенда за податоци за мрежно покривање на активни и пасивни пристапни линии и нова обврска за Агенцијата да ги објавува примените извештаи во врска со мерењата на сегментот на оптичката магистрална мрежа од страна на сите оператори.

Анализите на Агенцијата за малопродажниот фиксен пазар се објавени и, врз основа на иницијативите на Друштвото, Агенцијата најави дерегулација на малопродажните фиксни услуги.

Агенцијата издаде решение за рефундирање на Друштвото за нето трошокот за обврската за „Универзална услуга“ (USO) за 2015 година, по релевантниот поднесок на Друштвото во 2016 година.

Тендерот за давател на USO е објавен и еден од главните критериуми е задолжителниот износ за рефундирање. Друштвото подготвува предлог за своето учество во тендерот имајќи ги предвид следните елементи:

- Износ за рефундирање за фиксен пристап и пристап на хендикепирани лица (говорни услуги и интернет од најмалку 2Mbit/s)
- Износ за рефундирање за јавни телефонски говорници и целосен телефонски именик и информации.

Тендерот за USO давател е завршен и понудите се објавени, Друштвото и РЗ Инфомедиа (телефонски именик) се единствените понудувачи и тие го добија тендерот.

1.4. Истрага за одредени договори за консултантски услуги

На 13 февруари 2006 година, Маѓар Телеком АД, доминантниот сопственик на Друштвото (преку Каменимост Комуникации АД – Скопје, мнозински акционер на Друштвото), објави дека е вршена истрага на одредени договори склучени од друга подружница на Маѓар Телеком АД, со цел да се утврди дали договорите биле склучени во спротивност на политиките на Маѓар Телеком АД или важечките закони или регулативи. Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го ангажирал White & Case како свој независен правен советник за целите на спроведувањето на

Белешки кон годишна сметка

интерната истрага. Последователно на ова, на 19 февруари 2007 година, Одборот на директори на Друштвото, врз основа на препораката на Одборот за ревизија на Друштвото и на Одборот за ревизија на Маѓар Телеком АД, донесе одлука за спроведување на независна интерна истрага во однос на одредени договори во Македонија.

Врз основа на јавно достапните информации, како и информациите добиени од Маѓар Телеком, а коишто беа претходно обелоденети, Одборот за ревизија на Маѓар Телеком спроведе интерна истрага во однос на одредени договори поврзани со активностите на Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Македонија кои вкупно изнесуваа повеќе од 31 милион евра. Поконкретно, интерната истрага испитуваше дали Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Македонија извршиле плаќања коишто се забранети со законите или прописите на САД, вклучувајќи го и американскиот Закон за спречување на корумпирано однесување во странство (ФЦПА). Друштвото претходно ги обелодени резултатите од интерната истрага.

Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го информираше Министерството за правда на САД („МП“) и Комисијата за хартии од вредност на САД („КХВ“) за интерната истрага. МП и КХВ започнаа истрага за активностите коишто беа предмет на интерната истрага. Во 29 декември 2011 година, Маѓар Телеком објави дека склучи конечни спогодби со МП и КХВ за решавање на истрагите на МП и КХВ поврзани со Маѓар Телеком. Со спогодбите завршија истрагите на МП и КХВ. Маѓар Телеком ги објави клучните услови од спогодбата со МП и КХВ на 29 декември 2011 година. Поконкретно, Маѓар Телеком објави дека склучил договор за одложено гонење за период од две години („ДОГ“) со МП. ДОГ истече на 5 јануари 2014 година, а врз основа на барањето на МП доставено во согласност со ДОГ, Окружниот суд на САД за Источната област на Вирџинија, на 5 февруари 2014 година, ги отфрли обвиненијата против Маѓар Телеком.

Во врска со локалната истрага од страна на државните органи во Македонија, а во однос на претходно обелоденетата информација во Финансиските извештаи на Друштвото за претходните години, кривичната постапка во основниот суд е во тек .

Немаме сознанија за било какви информации како резултат на барања од кое било регулаторно тело или други надворешни страни, освен како што е претходно обелоденето, од кои би можеле да заклучиме дека годишна сметка може да биде неточна, вклучувајќи го и ефектот од можни незаконски дејства.

Белешки кон годишна сметка

2. ОСНОВА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ГОДИШНАТА СМЕТКА

Оваа годишна сметка, во сите материјални износи е подготвена во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14 и 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 и 61/16) и Правилникот за водење сметководство (издадени во Службен весник на РМ бр. 159/2009 и 164/2010), каде што беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ7 до ПКТ 32 кои беа издадени. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применети од страна на Друштвото. МСФИ (вклучувајќи го и МСФИ1), беа првично објавени во Службен весник во 1997 година и оттогаш беа неколку пати ажурирани. Последното ажурирање беше во декември 2010 година.

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои се објавени во Службен весник.

Годишна сметка е прикажана во македонски денари.

Изготвувањето на годишна сметка подразбира раководството да врши проценки и претпоставки кои влијаат врз прикажаните износи во годишна сметка и белешките поврзани со неа. Деловите кои вклучуваат висок степен на претпоставки и комплексност или каде што проценките и претпоставките се значајни во однос на годишна сметка се прикажани во белешка 4. Фактичките резултати може да се разликуваат од тие проценки.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики усвоени во подготвувањето на оваа годишна сметка се прикажани подолу. Сметководствените политики се конзистентни со оние кои се применети во претходните години, освен ако не е поинаку наведено.

3.1. Трансакции во странска валута

3.1.1. Функционална и презентациона валута

Годишната сметка е прикажана во македонски денари кој е функционална и презентациона валута на Друштвото.

3.1.2. Трансакции и салда

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута на датумот на билансот на состојба се претвораат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојба, а приходите и расходите произлезени од оваа основа се признаваат во Билансот на успех (Финансиски приходи/расходи). Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута се претвораат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД).

Официјалните курсеви важечки на 31 декември беа како што следи:

	2016	2015
	МКД	МКД
1 УСД	58,33	56,37
1 ЕУР	61,48	61,59

3.2. Финансиски инструменти

Финансиски инструмент е било каков договор којшто предизвикува финансиско средство кај еден ентитет и финансиска обврска или сопственички инструмент кај друг ентитет.

Финансиските средства на Друштвото вклучуваат парични средства и еквиваленти на парични средства, депозити во банки, сопственички инструменти на други ентитети (расположливи за продажба и по објективна вредност преку

Белешки кон годишна сметка

добивката или загубата) и договорни права да прими парични средства (побарувања од купувачи и останати побарувања) или друго финансиско средство од друг ентитет.

Финансиските обврски на Друштвото вклучуваат обврски кои произлегуваат од договорните обврски да испорача парични средства или други финансиски средства на друг ентитет (недеривативни финансиски средства). Во основа, финансиските обврски вклучуваат обврски кон добавувачи и останати обврски.

Објективната вредност на финансиските инструменти кои се тргуваат е одредена повикувајќи се на нивната пазарна цена на крајот на известувачкиот период. Ова е најчесто применливо за финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Објективната вредност на останатите финансиски инструменти кои не се тргуваат на активен пазар се одредува преку користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови, Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски е исто така одредена со користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка.

Претпоставките кои се применети во пресметките на објективна вредност се предмет на неизвесности. Промените во претпоставките кои се применети во пресметките може да имаат влијание на сегашните вредности, објективните вредности и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските инструменти. Анализата на сензитивност поврзана со финансиските инструменти на Друштвото се дадени во белешка 6.

3.2.1. Финансиски средства

Друштвото ги класификува финансиските средства во следниве категории:

- а) финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата
- б) заеми и побарувања
- в) финансиски средства расположливи за продажба

Класификацијата зависи од целите за коишто се стекнати овие средства. Раководството ја определува класификацијата на финансиските средства при првичното признавање.

Стандардните продажби и купувања на финансиски средства се признаваат на датумот на тргување, т.е. на датумот на кој Друштвото презело обврска за продажба или купување на средството. Инвестициите првично се признаваат по објективна вредност плус трансакциските трошоци за сите финансиски средства коишто не се прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата. Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата првично се признаваат по објективна вредност, а трансакциските трошоци се признаваат како трошок во Билансот на успех.

На секој датум на билансот на состојба, Друштвото проценува дали има објективни докази дека финансиското средство е оштетено. Постојат објективни докази за оштетување доколку како резултат на настани на загуба што се случиле по првичното признавање на средството има влијание на проценетите идни парични текови на финансиското средство или група на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат.

Загубите од оштетување на финансиски средства се признаваат во Билансот на успех наспроти сметки за исправка за да се намали сегашната вредност се до депривирање на финансиското средство, кога нето сегашната вредност (вклучувајќи и било какви загуби од оштетување) се депривира од Билансот на состојба. Добивките или загубите при депривирањето се пресметуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и нето сегашната вредност којашто е депривираена.

Финансиските средства престануваат да се признаваат (депривирање) кога правото да се примаат парични приливи од инвестицијата е истечено или пренесено и Друштвото ги има пренесено значајните ризици и придобивки од сопственоста.

- (а) Финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата

Оваа категорија ги содржи оние финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата при нивното првично признавање. Финансиското средство е класификувано во оваа категорија доколку е така одредено од страна на раководството кое донесува одлуки за набавка и продажба врз основа на нивната

Белешки кон годишна сметка

објективна вредност во согласност со стратегијата за инвестирање на Друштвото за чување на вложувањата во сопственото портфолио се до моментот на појавување на поволни пазарни услови за нивна продажба.

Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата последователно се прикажуваат по објективна вредност. Добивките и загубите коишто произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признаваат во Билансот на успех (Финансиски приходи/расходи) во периодот во кој настануваат.

Приходот од дивиденди од финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признава во Билансот на успех кога е воспоставено правото на Друштвото да ја добие наплатата на истата и кога економските користи се веројатни.

(б) Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активниот пазар. Тие се вклучени во тековни средства, со исклучок на оние чие доспевање е по 12 месеци, по датумот од билансот на состојба. Овие се класифицирани како нетековни средства.

Следниве ставки се вклучени во категоријата „заеми и побарувања“:

- парични средства и еквиваленти на паричните средства
- депозити над 3 месеци
- побарувања од купувачите
- побарувања од и заеми на трети лица
- заеми за вработени
- останати побарувања

Заемите и побарувањата првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Парични средства и еквиваленти на паричните средства

Паричните средства и еквивалентите на паричните средства се состојат од парични средства во благајна, парични средства во банка, депозити по видување и останати краткорочни високо ликвидни инвестиции со рок на доспеаност од три месеци или помалку.

Доколку се случи исправка на вредноста на парични средства и еквиваленти на паричните средства, истата ќе биде признаена во Билансот на успех (Финансиски расходи).

Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка намалени за исправка на вредноста заради оштетување. Исправката на вредност заради оштетување на побарувањата од купувачите и останатите побарувања се формира кога постојат објективни докази дека Друштвото нема да може да ги наплати сите доспеани износи согласно основниот договор. Значајните финансиски потешкотии на должникот, веројатноста дека ќе влезе во стечај или финансиска реорганизација и задоцнетото плаќање како и наплатата се сметаат за индикатори дека побарувањето е оштетено.

Доколку има објективни докази дека настанало оштетување на заеми и побарувања признаени по амортизирана вредност, износот на исправката на вредност се утврдува како разлика меѓу сегашната вредност на средството и сегашната вредност на предвидените идни парични текови (исклучувајќи ги идните кредитни загуби кои се уште не се случени) дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство (т.е. ефективната каматна стапка пресметана на првичното признавање). Сегашната вредност на средството е намалена со користење на сметка за исправка, а износот на загубата е признаен во Билансот на успех (Расходи од работењето - Вредносно усогласување на тековни средства).

Политиката на Друштвото за групна проценка за оштетување се базира на старосната структура на побарувањата поради големиот број на релативно слични видови на купувачи.

Белешки кон годишна сметка

За најголемите купувачи, странските купувачи, за корисниците на интерконекциски услуги, како и за купувачи кои се во процес на ликвидација или стечај, исправката е пресметана на индивидуална основа. Индивидуално вреднување исто така се врши во посебни околности.

Кога побарувањето од купувачот е ненаплатливо, се отпишува преку Билансот на успех (Останати расходи од работењето) со паралелно ослободување на кумулираната исправка на сметката за исправка на побарувањата од купувачите. Последователните враќања на износите претходно отпишани се признаваат како приход во Билансот на успех.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување објективно може да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување во кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција на сметката за исправка на побарувањата. Сегашната вредност на финансиското средство на датумот на кој се враќа загубата не смее да ја надмине амортизираната вредност која би била пресметана доколку оштетувањето не било признаено. Износот на вратената загуба ќе биде признаена во Билансот на успех како намалување на Расходи од работењето (Вредносно усогласување на тековни средства).

Износите кои се должат кон и побаруваат од другите мрежни оператори се прикажани на нето основа во случаите каде постои право за пребивање и износите се подмируваат на нето основа (како на пример побарувањата и обврските поврзани со меѓународен сообраќај).

Заеми за вработени

Заемите за вработени првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Разликата помеѓу номиналната вредност на дадените заеми и првичната објективна вредност на заемите за вработени се признава како однапред платени користи на вработени, и ја намалува категоријата Заеми за вработени. Каматите од дадените заеми пресметани по методот на ефективна камата се признаваат како финансиски приходи, додека однапред платените користи на вработените се амортизираат како Останати трошоци за вработените во Билансот на успех, рамномерно за времетраењето на заемот.

Загубите од исправката на вредноста на заемите за вработени, доколку се случат, се признаваат во Билансот на успех.

(в) Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативи кои се или одредени во оваа категорија или не се класифицирани во некоја од другите категории. Тие се вклучени во нетековните средства освен ако раководството има намера да ги продаде финансиските средства во рок од 12 месеци од датумот на билансот на состојба. Стекнувањето и продажбата на финансиските средства се признаваат на денот на тргувањето - датумот на кој Друштвото се обврзува да купи или продаде некое средство.

По првичното признавање, сите финансиски средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со исклучок на некој инструмент којшто не е котиран на активниот пазар и чија што објективна вредност не може реално да се измери и во тој случај истиот се прикажува по набавна вредност, вклучувајќи ги трансакциските трошоци намалени за трошоците на оштетувањето. Намерата на Друштвото е да ги отуѓи овие средства кога ќе се појават поволни услови на пазарот за нивна продажба. Промените на објективната вредност на финансиските средства кои се класификувани како расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за останата сеопфатна добивка. Кога финансиските средства, класификувани како расположливи за продажба ќе се продадат или ќе претрпат оштетување, акумулираната објективна вредност, признаена во капиталот, се вклучува во Билансот на успех, како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност.

Друштвото оценува на секој датум на билансот на состојба дали има објективен доказ дека финансиското средство е оштетено. Објективен доказ за оштетување има, кога како резултат на настани на загуба кои се случиле по првичното признавање на средството има влијание врз проценетите идни парични текови на финансиските средства или групата на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат.

Доколку постои таков доказ за финансиски средства расположливи за продажба, кумулативната нереализирана добивка (доколку постои) е рекласифицирана од Извештајот за останата сеопфатна добивка во Билансот на успех и секоја останата разлика е исто така признаена во Билансот на успех (Финансиски приходи). Загубите поради оштетување во Билансот на успех признаени за капитални инструменти не се признаваат повторно преку Билансот на успех.

Белешки кон годишна сметка

Доколку финансиските средства расположливи за продажба се продадени или откупени, и поради тоа депризнаени, корекцијата на објективната вредност акумулирана во капитал е рекласифицирана од Извештајот за останата сеопфатна добивка во Билансот на успех (Финансиски приходи).

3.2.2. Финансиски обврски

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останати обврски (вклучувајќи ги и пресметаните трошоци) првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Заради краткиот рок на доспевање, сегашната вредност на обврските кон добавувачи и останатите обврски е приближна на нивната објективна вредност.

Долгорочните финансиски обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

3.3. Залихи

Залихите се искажуваат по вредност пониска од набавната или нето пазарна вредност. Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за продажба.

Набавната вредност на залихите се евидентира според принципот просечни цени и ги вклучува трошоците настанати за нивна набавка и доведување на постојната состојба и локација.

Телефонските апарати врзани во промотивни активности, често се продаваат по пониска од набавната вредност за целите на добивање на нови претплатници со обврзувачки период за користење на услугата. Таквите загуби од продажба на опрема се евидентираат само при настанување на продажбата, бидејќи истите се продадени како дел од профитабилен договор за услуги со купувачот и доколку номиналната продажна цена е повисока од набавната вредност на телефонот. Доколку номиналната продажна цена е пониска од набавната, разликата веднаш се признава како исправка.

Загубите од исправката на залихите се признаваат како Расходи од работењето (Вредносно усогласување на тековни средства).

3.4. Средства наменети за продажба

Средствата се класифицираат како средства наменети за продажба доколку повеќе не се потребни за идното работење на Друштвото, доколку се идентификувани за продажба и се очекува дека ќе бидат продадени во наредните 12 месеци. Овие средства се прикажани по пониската од сегашната вредност или објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Амортизацијата престанува да се пресметува од денот кога средствата добиваат статус на средства наменети за продажба. Кога средствата се означени за продажба и утврдената објективна вредност е пониска од сегашната вредност, разликата се признава во Билансот на успех (Амортизација) како загуба од оштетување.

3.5. Материјални средства

Материјалните средства се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 3.7).

Набавната вредност на материјалните средства се состои од набавната цена, вклучувајќи ја увозната царина и неповратните даноци за набавка, намалена за трговските попусти и работи и сите директни трошоци направени за средството да се доведе на локација и во услови неопходни за средството да биде способно за употреба на начин кој е одреден од раководството. Првичната проценка на трошоците за демонтирање и отстранување на средството, како и за обновување на просторот (реставрација) на кој средството е лоцирано исто така се вклучени во набавната вредност ако стекнатата обврска може да биде признаена како резервирање согласно МСС 37- Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства.

Белешки кон годишна сметка

Набавната вредност на сопствено изградените средства ги вклучува трошоците за материјали и директна работна рака.

Во 2011 година беше донесен Закон за постапување со нелегално изградени објекти, според кој Друштвото ќе има одредени издатоци поврзани со добивање на целосна документација за базните станици и инфраструктурата на фиксната телефонија во согласност со применливите закони во Република Македонија. Друштвото ги капитализира овие издатоци при нивното настанување. Издатоците што се капитализирани се вклучени во материјални средства (види белешка 8).

Ставките на материјалните средства беа ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти базирани на пораст на индексот на цените на основните индустриски производи. Таквите коефициенти се применуваа на набавната или ревалоризираната вредност и на исправката на вредноста за да се дојде до вредноста приближна на трошоците за замена. Нето ефектот на ревалоризацијата се евидентираше како ревалоризациона резерва. Последна ревалоризација беше извршена во 2000 година.

Последователни издатоци се вклучени во сегашната вредност на средството, или се признаени како посебно средство, единствено кога е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе се прелеат во Друштвото и кога трошокот на средството може да биде измерен веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати издатоци за поправки и одржување се признаваат во Билансот на успех како трошоци во периодот кога настануваат.

Кога средствата се расходуваат, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и загубата се признава во Билансот за успех како Останати расходи од работењето.

Кога средствата се продадени, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и добивката или загубата определена со споредување на приливот со сегашната вредност се признава во Билансот на успех (Останати приходи/Останати расходи од работењето, соодветно).

Амортизацијата на материјалните средства се признава во Билансот на успех на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на материјалните средства. На материјалните средства не им се пресметува амортизација се до моментот кога стануваат расположливи за употреба. Земјиштето не се амортизира. Корисниот век на материјалните средства и остатокот на вредноста се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно. За повеќе детали околу влијанието на последната ревизија на корисниот век на групите на средства (види белешка 8).

Проценетиот корисен век на материјалните средства е како што следи:

	2016	2015
	Години	Години
Згради	20-40	20-40
Надземни и кабелски линии	20-25	20-25
Телефонски центри	7-10	7-10
Базни станици	10	10
Компјутери	4	4
Мебел и друга канцелариска опрема	4-10	4-10
Возила	4-10	4-10
Останато	2-15	2-15

3.6. Нематеријални средства

Нематеријалните средства набавени од Друштвото се искажани по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 3.7).

Ставките на нематеријалните средства беа ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти базирани на пораст на индексот на цените на индустриските производи. Таквите коефициенти се применуваа на набавната или ревалоризираната вредност и на исправката на вредноста за да се дојде до вредноста приближна на трошоците за замена. Нето ефектот на ревалоризацијата се евидентираше како ревалоризациона резерва. Последната ревалоризација беше извршена во 2000 година.

Белешки кон годишна сметка

Последователните издатоци кај нематеријалните средства се капитализираат единствено кога ја зголемуваат идната економска корисност од нематеријалните средства содржани во специфични средства на кои што се однесуваат. Сите останати издатоци се третираат како трошоци во периодот кога настануваат. Нови софтверски модули, кои не може да се користат независно од постоечкиот софтвер (верзии), туку комбинирано со функционалностите на основната верзија и се имплементации на подобрен софтвер, кои се карактеризираат со систематски надградби, ревизии или проширувања на претходните верзии на постоечкиот софтвер претставуваат последователни трошоци за претходната верзија и се капитализираат доколку тие ги исполнуваат критериумите за капитализација, односно, доколку се совпаѓаат со креирањето на дополнителни функционалности. Како резултат на тоа, трошоците за верзиите се капитализираат како дел од основната верзија и се амортизираат заедно со остатокот од сегашната вредност во текот на преостанатиот корисен век на основниот софтвер. Ако постојат индикации дека софтверот ќе се користи подолго од тековниот корисен век како резултат на дополнително капитализирани трошоци, корисниот век на основната верзија на софтверот се ревидира, и доколку е применливо се продолжува.

Основните активности на Друштвото се во областа на фиксната и мобилната телефонија во Македонија. Вообичаено, за овие активности потребно е стекнување на лиценци/права на користење на радиофреквенции, кои најчесто содржат иницијални надоместоци и годишни надоместоци. За секоја стекната лиценца/право на користење на радиофреквенција, Друштвото проценува дали износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери на почетокот на периодот на важност на лиценцата. Доколку Друштвото процени дека износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери, сегашната вредност на идните годишни надоместоци се капитализира како дел од набавната вредност на лиценцата, во спротивно ваквите надоместоци се признаваат како трошоци (Останати трошоци од работењето) во периодот за кој се однесуваат.

Корисниот век на концесијата и лиценците е одреден врз основа на договорите по основа на кои истите се стекнати и се амортизираат на праволиниска основа во текот на периодот на достапност на фреквенцијата за комерцијална употреба до крајот на првичната концесија или периодот за кој е добиена лиценцата. При одредувањето на корисниот век не се земаат во предвид периодите на обновување (види белешка 7).

Права за емитување на телевизиски содржини се капитализираат како нематеријални средства ако сите од наведените услови се остварени: сигурноста на испораката на содржината, нераскинлив рок на договорот од најмалку 12 месеци и тоа дека набавната вредност на правата може со сигурност да се процени. Финансиските обврски кои произлегуваат од капитализираните права за емитување на телевизиски содржини се признаваат во Билансот на состојба како Обврски спрема Добавувачи. Амортизирањето на дисконтот се признава како Расходи од камати и се признаваат во категоријата Финансиски Расходи. Соодветно, одливот на парични средства по овој основ се признаваат како парични текови од финансиски активности.

Проценетиот корисен век е како што следи:

	2016	2015
	Години	Години
Софтвер и останати нематеријални средства	2-5	2-5
3G и 2G лиценца	10	10
4G лиценца	20	20

Амортизацијата на нематеријалните средства се признава во Билансот на успех на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на нематеријалните средства. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот од кој се расположливи за употреба. Корисниот век на нематеријалните средства се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно (види белешка 7).

При одредување дали одредено средство кое инкорпорира елементи и на материјално и на нематеријално средство треба да се евидентира според МСС 16 – Недвижности, постројки и опрема или како нематеријално средство според МСС 38 – Нематеријални средства, раководството користи проценка за да оцени кои елементи се позначајни и соодветно се признава истото.

3.7. Оштетување на материјалните и нематеријалните средства

Средствата кои имаат неодреден век на користење не се предмет на амортизација и се тестирани годишно за оштетување.

Белешки кон годишна сметка

Средствата кои се предмет на амортизација се проценуваат за оштетување кога постојат настани или промени во околностите кои индицираат дека нивната сегашна вредност не е иста со нивната надоместувачка вредност. Загубите од оштетување се признаваат за износите за кои сегашната вредност на средството го надминува неговиот надоместувачки износ. Надоместувачкиот износ претставува поголемиот износ од износот кој ја претставува реалната вредност на средството при продажба, намалена за трошоците и вредноста во употреба. За проценка на оштетување на средствата, истите се групираат на најниско можно ниво за кое може да се утврди независен паричен тек (cash-generating units - CGUs).

Загубите од оштетување се признаваат во Билансот на успех (Амортизација). Нефинансиските средства кои претрпеле оштетување се ревидираат еднаш годишно за да се утврди можното враќање на оштетување.

3.8. Резервирања и неизвесни обврски

Резервирањата се признаваат кога Друштвото има сегашна законска или конструктивна обврска како резултат на изминати настани и е веројатно дека ќе настане одлив на средства со цел да се подмири оваа обврска и кога е можно да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на билансот на состојба. Проценката може да се пресмета како пондериран просек од очекуваните потенцијални исходи или, исто така, може да биде еден исход со најголема веројатност. Резервирањата се признаваат во Билансот на успех (Резервирања за ризици и трошоци).

За неизвесните обврски не се врши резервирање. Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не-случување на еден или повеќе несигурни идни настани кои не се во целост под контрола на ентитетот, или сегашна обврска кој произлегува од минат настан но не е признаена бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

3.9. Акционерски капитал

Обичните акции, заедно со златната акција на Владата на РМ се класифицирани во акционерскиот капитал.

3.10. Сопствени акции

Кога Друштвото купува сопствени акции, износот кој е платен, вклучувајќи ги и директните променливи трошоци (намалени за данок на добивка), е намален од запишаниот капитал на акционерите како сопствени акции се додека акциите не се отповикани или повторно издадени. Кога сопствените акции повторно се издаваат состојбата на сопствени акции се намалува за вредноста по која што се купени акциите, а се зголемува капиталот, додека добивката или загубата се признаваат во капиталот (Задржана добивка). Трансакциите поврзани со сопствените акции се евидентираат на денот на трансакцијата.

3.11. Законски резерви

Согласно локалната законска регулатива, Друштвото беше обврзано да издвојува минимум 15 проценти од нето добивката за годината како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. Со измените на Законот за трговски друштва во сила од 1 јануари 2013 година Друштвото е обврзано да издвојува минимум 5 проценти од нето добивката за годината според локалните општоприфатени сметководствени принципи, како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една десеттина од основната главнина. Овие резерви се наменети за покривање на загуби и не се распределуваат на акционерите, освен во случај на банкротирање на Друштвото.

3.12. Ревалоризациони резерви

Ревалоризационите резерви се однесуваат на материјални и нематеријалните средства и претставува кумулативен пораст на сегашната вредност користејќи ги официјалните коефициенти на пораст на индексот на цените на индустриски производи на денот на ревалоризацијата. Последната ревалоризација на материјалните и нематеријалните средства беше извршена во 2000 година. Кога ревалоризираните средства се целосно амортизирани или отпишани соодветниот дел од ревалоризационата резерва се пренесува во Задржана добивка.

Белешки кон годишна сметка

3.13. Приходи

Приходите од дадени услуги и продажба на опрема (види белешка 13), се прикажани намалени за ДДВ и попусти. Приходите се признаваат кога износот на приходот може веродостојно да се измери, и кога е веројатно дека ќе настане прилив на идни економски користи во Друштвото и сите останати специфични критериуми за признавање од МСС 18 за продажбата на производи и давањето на услуги се исполнети за давањето на секоја од услугите на Друштвото и продажбата на производи.

На купувачите на Друштвото им се доделуваат поени за лојалност (кредитни поени) врз основа на користењето на услугите на Друштвото, вклучувајќи го и навременото плаќање на фактурите. Наградите за лојалност можат да се акумулираат и искористат со цел да се остварат идни придобивки (пр. телефони, телекомуникациска опрема и сл.) од операторите на Друштвото. Кога купувачите ќе ги заработат нивните кредитни поени, објективната вредност на заработените кредитни поени се одзема од фактурираниот приход на купувачот и се признава во Одложен приход. При искористувањето (или истекувањето) на поените, одложениот приход се ослободува во приход како што купувачот го искористува (или откажува) неиспорачаниот елемент од пакетот.

Приходите од оперативен наем се признаваат на праволиниска основа во текот на периодот во кој се дава услугата

3.13.1. Приходи од фиксна и мобилна телефонија

Приходите произлегуваат од услуги дадени на претплатниците и останати трети лица кои ја користат телекомуникациската мрежа и од продажба на опрема.

Договорите со претплатниците вообичаено вклучуваат продажба на опрема, месечна претплата и реализиран говорен, интернет, податочен или мултимедијален сообраќај. Друштвото ги смета различните елементи на ваквите договори како поединечни приходи и го признава секој од овие приходи користејќи го методот на остаточна вредност. Овие елементи се идентификувани и поделени, бидејќи истите имаат самостојна вредност и се продаваат и одделно освен во пакет. Затоа Друштвото признава приход за сите овие елементи користејќи го методот на остаточна вредност при што вредноста земена во предвид за алоцирање на поодделните елементи е еднаква на вкупната вредност земена во предвид минус објективната вредност на неискористените елементи.

Друштвото им овозможува на купувачите теснопојасен и широкопојасен пристап до неговата фиксна, мобилна и телевизиска мрежа. Приходите од услуги се признаваат кога услугите се дадени во согласност со договорните одредби и услови. Приходите од сообраќај се признаваат според искористените минути и договорените надоместоци намалени за одобрените попусти, додека приходите од претплата и услуги со фиксен надомест се признаваат во периодот за кој се однесуваат.

Приходите и трошоците поврзани со продажба на телекомуникациска опрема и додатоци се признаваат кога производите се доставени, под услов да не постојат неисполнети обврски од страна на Друштвото кои имаат влијание врз конечното прифаќање на договорот од страна на купувачот. Приходите од аудио текст услуги (говорни и неговорни) се признаани на бруто основа бидејќи обезбедувањето на овие услуги преку мрежата е одговорност на Друштвото, Друштвото ја утврдува цената на овие услуги и ги сноси значајните ризици од овие услуги, во спротивно се прикажани на нето основа.

Клиентите можат да купат припејд картички за мобилен, јавни говорници и интернет („припејд картички“) кои им овозможуваат на тие претплатници да ја користат телекомуникациската мрежа за одреден временски период. Клиентите мора да платат за ваквите услуги на денот на купувањето на припејд картичката. Приходите од продажба на припејд картички се признаваат при користењето на картичките или кога рокот на користење на картичката е поминат со неискористен сообраќај.

Трети лица кои се корисници на телекомуникациската мрежа ги вклучуваат роаминг клиентите од други даватели на услуги и останати даватели на телекомуникациски услуги коишто ја користат мрежата за телефонски разговори. Овие приходи од големопродажен (дојдовен) сообраќај се признаваат во периодот на користење на мрежата. Дел од приходите најчесто се плаќаат на други оператори (интерконекции) за употреба на нивните мрежи, каде што е применливо. Приходите и трошоците за овие телефонски разговори кои терминираат или транзитираат се прикажани на бруто основа во оваа годишна сметка бидејќи Друштвото е основен снабдувач на овие услуги притоа користејќи ја сопствената мрежа и слободно дефинирајќи ги цените на услугите, и се признаани во периодот на користење на мрежата.

Белешки кон годишна сметка

3.13.2. Приходи од интегрирани решенија и ИТ

Договорите за мрежни услуги се состојат од инсталација и управување со комуникациски мрежи на корисниците. Приходите од говорни и услуги за податоци кои произлегуваат од таквите договори се признаваат кога услугите се искористени од страна на корисникот.

Приходите од договори за интегрирани решенија кои бараат доставување на производи и/или услуги генерално се покриени со договори со фиксни цени и приходите се признаваат врз основа на процент на довршеност земајќи го предвид односот на направените трошоци за извршената работа во врска со договорот и проценетите вкупни трошоци од договорот.

Приходите од продажбата на хардвер се признаваат кога ризикот од сопственоста значително ќе се пренесе на корисникот, обезбедувајќи дека не постојат неисполнети обврски кои влијаат на конечното прифаќање на договорот од страна на корисникот. Било какви трошоци во однос на овие обврски се признаваат кога соодветниот приход е признаен.

Приходите од договори за изградба се евидентираат со употреба на метода на процент на довршеност. Степенот на довршеност се утврдува врз основа на трошоците направени до тој датум во однос на проценетите вкупни трошоци. Побарувањата од договори за изградба се класификуваат во Билансот на состојба како Побарувања од купувачи.

3.14. Користи за вработените

3.14.1. Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Друштвото во текот на своето нормално работење врши исплати во корист на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок коишто се пресметуваат според важечките законски стапки кои се на сила во текот на годината врз основа на нивните бруто плати. Надоместокот за годишен одмор исто така се пресметува според локалното законодавство. Друштвото ги исплаќа овие придонеси кон државните и приватните фондови. Трошокот за овие исплати се прикажува на товар на Билансот на успех во истиот период како и трошокот за плата. Не е направено резервирање за надоместок за неискористен годишен одмор бидејќи согласно локалната законска регулатива, работодавачот е обврзан да обезбеди услови, а вработениот да го искористи годишниот одмор во рамките на една година. Ова исто така се применува како политика на Друштвото и во согласност со историските податоци вработените ги користат нивните годишни одмори во рамките на едногодишниот законски рок. Друштвото не работи со ниедна друга пензиска програма или план за пост пензиски користи и според тоа нема никаква обврска во однос на пензиите. Друштвото има договорна обврска да им исплати на вработените три просечни плати во Република Македонија на денот на нивното пензионирање според Колективниот договор меѓу Друштвото и Синдикатот на вработените во Друштвото, за кои е признаена соодветна обврска во годишната сметка, мерена според сегашната вредност на три просечни плати заедно со корекциите вклучени во актуарската пресметка. Обврската за дефинираната корист се пресметува на годишно ниво од страна на независни актуари со користење на методот на кредитирање на проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинираната корист е определена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи со користење на каматни стапки на високо квалитетни обврзници, кои се деноминирани во валута во која ќе бидат платени надоместоците. Исто така, Друштвото нема обврска да обезбедува понатамошни користи на тековните и поранешните работници.

3.14.2. Бонус планови

Друштвото признава обврски и трошоци за бонуси земајќи ги во предвид финансиските и оперативните резултати. Друштвото признава резервирања кога е обврзано со договор или кога има практика во минатото која резултирала во конструктивна обврска.

3.14.3. Користи поради прекин на вработувањето

Користите поради прекин на вработувањето се исплаќаат во случај кога престанува работниот однос на вработениот пред датумот на неговото нормално пензионирање, или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие користи. Друштвото ги признава користите поради прекин на вработувањето доколку престане работниот однос на вработените врз основа на детален формален план без можност за отповикување или во случај доколку Друштвото понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

Белешки кон годишна сметка

3.15. Маркетинг трошоци

Маркетинг трошоците се евидентираат кога ќе се случат. Маркетинг трошоците се прикажани во белешка 15.

3.16. Данок на добивка

Почнувајќи од јануари 2014 година беше изменет Законот за данок на добивка со што данокот на добивка се плаќа во моментот на распределување на дивидендата без оглед на сопственичката структура. Во согласност со овие измени коишто се применливи од јануари 2014 година, данокот на добивка во Македонија повеќе ги нема карактеристиките на даноците по задршка. Последователно, во согласност со МСС 12, данокот на добивка којшто произлегува од исплата на дивиденди беше прикажан како обврска и трошок во периодот во кој беа објавени дивидендите, без оглед на фактичкиот датум на исплата или периодите за кои истите биле исплатени..

На 1 август 2014 година стапи на сила закон за данок на добивка кој се применува од 1 јануари 2015 година за нето добивката за 2014 година, со кој основницата за пресметка на данокот на добивка е префрлена од концептот на "распределување" на добивката на добивка пред оданочување. Во согласност со одредбите на законот, даночната основа е добивката којашто е остварена во текот на фискалната година зголемена за непризнаените трошоци и намалена за даночно ослободените приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10%. Во согласност со овие измени данок на добивка за годината беше пресметан и евидентиран во Билансот на успех.

3.17. Наеми

3.17.1. Оперативен наем - Друштвото како наемодавател

Средствата дадени под наем на клиенти преку оперативни наеми се вклучени во материјалните средства во Билансот на состојба. Тие се амортизираат во текот на нивниот корисен век на конзистентна основа со слични основни средства. Приходите од наем се признаваат на правилинска основа за време на траење на наемот.

3.17.2. Оперативен наем - Друштвото како наемател

Трошоците кои произлегуваат од оперативен наем се признаваат во Билансот на успех на правилинска основа за време на траење на наемот.

3.18. Добивка по акција

Добивка по акција се пресметува со делење на добивката кој се однесува на имателите на акции на Друштвото за периодот со просечниот број на важечки обични акции.

3.19. Дистрибуција на дивиденда

Дивидендите се признаваат како обврска, при што се намалува капиталот, во годишната сметка на Друштвото во периодот кога се одобрени од страна на акционерите на Друштвото.

3.20. Сегменти

Оперативните сегменти на Друштвото се базираат на деловните сегменти, деловен, резиденцијален, големопродажен сегмент и останато, што е во согласност со интерните извештаи доставени до главните извршни носители на одлуки, Главниот извршен директор (ГИД) и Главен оперативен директор (ГОД), кои добиваат совети од Менаџмент Колегиум на Друштвото (МК) на Друштвото. ГИД и ГОД се одговорни за алокација на ресурсите, и оценување на остварувањата на оперативните сегменти. Сметководствените политики и принципите на мерење на оперативните сегменти се исти со тие на Друштвото, опишани во делот Значајни сметководствени политики (види белешка 3).

Приходите на оперативните сегменти вклучуваат приходи од надворешни корисници и нема внатрешен приход генериран од останатите сегменти.

Белешки кон годишна сметка

Резултатите на Оперативните сегменти ГИД, ГОД и Менаџмент колегиумот ги надгледуваат преку Директна маргина која е дефинирана од страна на Друштвото како приходи намалени за директни трошоци намалени за исправката на вредноста на побарувања од купувачи и останати побарувања.

ГИД, ГОД и МК не ги надгледуваат средствата и обврските на ниво на сегменти.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Друштвото прави проценки и претпоставки што се однесуваат на иднината. Проценките и мислењата континуирано се вреднуваат и се базираат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идни настани за кои што се верува дека се разумни под соодветните услови. Најзначајните проценки и претпоставки се обелоденети подолу.

4.1. Корисен век на средствата

Определувањето на корисниот век на средствата се базира на историското искуство со слични средства, како и на очекуваниот технолошки развој и промените во пошироките економски или индустриски фактори. Соодветноста на проценетиот корисен век се ревидира на годишна основа или секогаш кога се појавуваат индикации за значајни промени во дадените претпоставки. Веруваме дека сметководствените проценки поврзани со одредувањето на корисниот век на средствата се значајни сметководствени проценки земајќи го во предвид тоа дека вклучуваат претпоставки за технолошкиот развој во иновативна индустрија и во голем дел зависат од инвестиционите планови на Друштвото. Понатаму, поради тоа што корисниот век на материјалните и нематеријалните средства во рамките на вкупните средства е значителен, влијанието на било кои промени во оценките може да биде материјално за нашите финансиски позиции и резултати од работењето. На пример, кога Друштвото би го намалило просечниот корисен век на материјалните и нематеријалните средства за 10%, тоа би резултирало во зголемување на годишниот трошок за амортизација во приближен износ од МКД 255.832.933 (2015: МКД 264.261.693). Види белешка 7 и 8 за промените направени во корисниот век во 2016 година.

Друштвото постојано воведува нови услуги и платформи вклучувајќи, но не и ограничувајќи се на Универзален мобилен телекомуникациски систем (UMTS) и LTE (Долгорочна еволуција) технологија, базирани на широкопојасни услуги во мобилните комуникации, како и поставување на оптички кабли во работењето на фиксната телефонија. Во случај на воведување на вакви нови услуги, Друштвото спроведува ревизија на корисниот век на веќе постоечките платформи, но во најголемиот број случаи овие сервиси се дизајнирани да коегзистираат со постоечките платформи, без да предизвикаат промени кај новите технологии. Последователно, корисниот век на постоечките платформи вообичаено не треба да се скратува.

Во 2015 година Друштвото спроведе ревизија на корисен век на ниво на средство кој произлезе од проектот за модернизација на основната интернет протокол мрежа, што генерално резултираше со скратување на нивниот корисен век.

4.2. Можни оштетувања на материјалните и нематеријалните средства

Ние го проценуваме оштетувањето на препознатливите материјални и нематеријални средства секогаш кога постои причина за верување дека сегашната вредност значително ја надминува надоместувачката вредност и таму каде што се очекува оштетување на вредноста. Износот на надоместувачката вредност примарно се добива по пат на пресметка на употребна вредност, при која се користи широк спектар на претпоставки и фактори кои влијаат на истите. Покрај другото, ги земаме во предвид идните приходи и расходи, технолошката застареност, дисконтинуитет во услугите и други промени на околности кои можат да доведат до оштетување. Доколку со методот на употребна вредност е утврдено оштетување, се утврдува и објективна вредност намалена за трошоците за продажба (ако можат да се утврдат), за да се пресмета точниот износ на оштетувањето. Земајќи во предвид дека ова се врши врз основа на проценки и мислења, вредноста на можните оштетувања може да биде значително различна од онаа којашто е добиена по пат на овие калкулации. Раководството има извршено тестирање на оштетување базирано на проекцијата за десет години на паричните текови и стапката на постојан раст од 2% (2015: 2%) за да се утврди остатокната вредност после десет години. Дисконтната стапка која се користеше беше 8,06% (2015: 8,44%). Тестот не резултираше со загуби од оштетување.

Белешки кон годишна сметка

4.3. Можни исправки на побарувања од купувачи и останати побарувања

Ние пресметуваме исправка на вредност на спорни побарувања базирајќи се на проценетите загуби кои произлегуваат од неможноста на корисниците да ги извршат плаќањата. За најголемите купувачи, странските купувачи и за корисници кои се во постапки за стечај и ликвидација исправката е пресметана на индивидуална основа, додека за останатите купувачи е пресметана на портфолио основа, која се базира на доспеаноста на побарувањата и минатото искуство со отпишување на побарувањата, кредитната способност на корисниците и неодамнешните промени на условите на плаќање (види белешка 3.2.1 (б)). Овие фактори се разгледуваат периодично, и кога е потребно се вршат промени во пресметката. Во 2016 година Друштвото спроведе детална анализа на групите на купувачи на коишто се применува групна проценка за оштетување, од којашто произлезе понатамошна промена на соодветните стапки на исправка поради различно однесување на купувачите при плаќање, што резултираше со нови стапки за исправка на побарувањата во 2016 година.

Ако финансиската состојба на нашите корисници се влошува, тековните отписи на побарувањата можат да бидат и повисоки од очекуваните и можат да го надминат нивото на исправки коишто се признаени досега (види белешка 6.1.2).

4.4. Резервирања

Резервирањата главно се базираат на проценка особено во правни спорови. Друштвото ја проценува веројатноста од настанување на негативен исход како резултат на минат настан, и доколку веројатноста за одлив на економски користи е оценета како поголема од 50%, Друштвото врши резервирање за целиот износ на обврската (види белешка 3.8). Бидејќи проценката на веројатноста се врши врз основа на претпоставки, во некои случаи проценката може да не биде во согласност со евентуалниот исход на случајот. Со цел да се утврди веројатноста од негативен исход, Друштвото користи внатрешни и надворешни правни совети.

4.5. Трошоци за стекнување на претплатници

Трошоците за стекнување на претплатници примарно вклучуваат загуби од продажба на опрема (приходите и трошоците се прикажани на бруто основа) и надоместоци платени на агенти за стекнување на нови претплатници или задржување на постојните. Агентите на Друштвото исто така дел од своите агенциски провизии користат за маркетинг активности за производите на Друштвото, додека определен дел од маркетинг трошоците на Друштвото можат исто така да се сметаат како дел од трошоците за стекнување на претплатници. Директните надоместоци наплатени од претплатниците за активирање или поврзување се маргинални во споредба со трошоците за стекнување. Овие приходи и трошоци се признаени кога претплатникот ќе биде приклучен на фиксната или мобилната мрежа на Друштвото. Ваквите трошоци или приходи не се капитализирани или одложени. Овие трошоци за стекнување (загуби) се признаваат веднаш како трошоци (Останати расходи од работењето) бидејќи не се точно деливи од другите маркетинг трошоци.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики се конзистентно употребени во периодите прикажани во оваа годишна сметка.

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК

6.1. Финансиски фактори на ризик

Друштвото не применува сметководство за заштита од ризик на своите финансиски инструменти, сите добивки и загуби се признаваат во Билансот на успех, освен финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба кои се признаваат во Извештајот на останата сеопфатна добивка. Во основа Друштвото е изложено на кредитен ризик поврзан со неговите финансиски средства и ризици од движењето на курсевите, каматните стапки и пазарните цени, кои влијаат на објективната вредност и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските средства и обврски. Управувањето со финансискиот ризик има за цел да ги ограничи овие пазарни и кредитни ризици преку континуирани оперативни и финансиски активности.

Деталните објаснувања на ризиците, управувањето со истите како и сензитивните анализи се дадени подолу. Сензитивните анализи вклучуваат потенцијални промени во добивката пред оданочување. Потенцијалните влијанија кои се обелоденети (намалени за данокот) се исто така применливи на капиталот и резервите на Друштвото.

Белешки кон годишна сметка

6.1.1. Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик дека објективната вредност или вредноста на идните парични текови на финансискиот инструмент ќе варираат како резултат на промени во пазарните цени” и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици.

Бидејќи голем дел од приходите и расходите на Друштвото се во денари, функционалната валута на Друштвото е денарот, и како резултат на тоа целта на Друштвото е да се сведе на минимум нивото на финансиски ризик во поглед на денарот.

За презентирање на пазарните ризици, МСФИ 7 бара сензитивни анализи кои ги покажуваат ефектите од хипотетичните промени на релевантните варијабли на ризикот врз добивката или загубата и акционерскиот капитал. Периодичните влијанија се утврдуваат со поврзување на хипотетичните промени во варијаблите на ризикот врз состојбата на финансиските инструменти на датумот на билансот на состојба. Состојбите на датумот на известување вообичаено се репрезентативни за годината, како целина, затоа влијанијата се пресметуваат со користење на состојбите на крајот на годината претпоставувајќи дека состојбите биле конзистентни во текот на периодот на известување. Методите и претпоставките кои се користат во сензитивните анализи се ажурирани за да ја одразуваат тековната економска ситуација.

а) Валутен ризик

Функционална валута на Друштвото е македонскиот денар.

Изложеноста на валутен ризик на Друштвото е поврзана со поседување на депозити во банки кои се деноминирани во странска валута и од оперативни активности на приходи од и плаќања кон меѓународни телекомуникациски оператори како и издатоците за материјални и нематеријални средства коишто произлегуваат од обврски кон добавувачи од странски земји.

Девизната валута од која произлегува овој ризик првенствено е ЕУР. Друштвото користи парични депозити во странски валути претежно во ЕУР и парични депозити во МКД со девизна клаузула со цел заштита од странски валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките. Друштвото управува со изложеноста на ризик од курсни стапки од нето обврски преку одржување на повисок износ на депозити во ЕУР.

Сензитивната информација за валутниот ризик која се бара според МСФИ 7 е ограничена на ризиците коишто произлегуваат од финансиски инструменти деноминирани во валути кои се различни од функционалната валута во која се мерат.

На 31 декември 2016 година, доколку МКД би бил 1% послаб или посилен во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била пониска или повисока за МКД 14.509.047, соодветно. На 31 декември 2015 година, доколку МКД би бил 1% послаб или посилен во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 5.937.176, соодветно. На 31 декември 2016 година, доколку МКД би бил 10% послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 31.864.535, соодветно. На 31 декември 2015 година, доколку МКД би бил 10% послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 17.740.717, соодветно.

б) Каматен ризик

Каматниот ризик е ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансискиот инструмент ќе се променат како резултат на промени во каматните стапки на пазарот.

Промената во каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Друштвото го минимизира каматниот ризик преку дефинирање на фиксни каматни стапки во периодот на валидност на определени финансиски инвестиции. Од друга страна, орочените депозити можат да бидат предвреме повлечени бидејќи договорите содржат одредба дека банката ќе пресмета и исплати камата по каматна стапка која е важечка на најблискиот период на доспевање на депозитот и во согласност со каматната стапка наведена во понудата.

Доколку значајно се зголемат пазарните каматни стапки, депозитот може да биде повлечен и заменет со нов депозит со поповолни каматни стапки за Друштвото со најниски можни трошоци.

Инвестициите се ограничени на форми на финансиски инвестиции со релативно низок ризик во очекување на објективен принос во однос на претпоставениот ризик.

Белешки кон годишна сметка

Друштвото нема каматоносни обврски, но има ризик од каматните стапки во поглед на паричните депозити во банки и заемите кон вработените. Друштвото нема политика за заштита од каматниот ризик. Промените кај пазарните каматни стапки влијае врз каматата добиена од депозитите во банки.

На 31 декември 2016 година, Друштвото имаше депозити (вклучувајќи и депозити по видување) и парични средства во банки во износ од МКД 1.111.256.665 при што пораст од 1% на пазарните каматни стапки ќе предизвикало зголемување (*ceteris paribus*) од приближно МКД 11.112.567 на каматата која се добива на годишно ниво, додека слично намалување би предизвикало исто такво намалување во добиената камата. На 31 декември 2015 година, Друштвото имаше депозити по видување и парични средства во банки во износ од МКД 1.545.106.420 при што пораст од 1% на пазарните каматни стапки ќе предизвикало зголемување (*ceteris paribus*) од приближно МКД 15.451.064 на каматата која се добива на годишно ниво додека слично намалување би предизвикало исто такво намалување во добиената камата.

в) Друг ценовен ризик

Инвестициите на Друштвото се во акционерски капитал на други ентитети што јавно тргуваат на македонската берза, како на официјалниот така и на редовниот пазар. Раководството постојано го следи портфолиото на инвестициите во акционерски капитал врз основа на фундаментални и технички анализи на акциите. Сите одлуки за купување и продавање ги одобруваат соодветните тела на Друштвото. Во согласност со стратегијата на Друштвото, инвестициите во рамките на портфолиото се чуваат до моментот кога ќе се создадат поволни услови на пазарот за продажба на истите.

Како дел од презентирањето на пазарните ризици, МСФИ 7 исто така бара обелоденувања за тоа како хипотетичките промени во варијаблите на ризикот влијаат на цената на финансиските инструменти. На 31 декември 2016 година и 31 декември 2015 година Друштвото има инвестиции кои би можеле да бидат засегнати од варијаблите на ризикот како што се берзанските цени.

На 31 декември 2016 година Друштвото има МКД 60.365.606 инвестиции во акционерски капитал на други ентитети кои што јавно се тргуваат на македонската берза, при што пораст од 20% на пазарните цени би предизвикал (*ceteris paribus*) добивка од МКД 12.073.121, додека слично намалување би предизвикало исто таква загуба во Билансот на успех. Износот на инвестиции во акционерски капитал на други ентитети кои јавно се тргуваат на македонската берза на 31 декември 2015 година изнесува МКД 47.987.205, при што пораст од 20% на пазарните цени би предизвикал (*ceteris paribus*) добивка од МКД 9.597.441, додека слично намалување би предизвикало исто таква загуба во Билансот на успех.

6.1.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик се дефинира како ризик дека една страна на финансиски инструмент ќе предизвика финансиска загуба за другата страна со тоа што нема да исполни одредена обврска.

Друштвото е изложено на кредитен ризик од своите оперативни активности и од одредени финансиски активности.

Ограничувањата на соработниците се одредуваат врз основа на доставените банкарски гаранции во согласност со пазарните услови на оние банки кои сакаат да издадат банкарска гаранција. Вкупниот износ на банкарските гаранции кои ќе бидат обезбедени треба да го покрие износот на проектираните слободни парични средства на Друштвото.

Во однос на финансиските активности трансакциите примарно се склучуваат со соработници (банки) кои имаат кредитен рејтинг од најмалку BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг) или каде што соработникот има доставено банкарска гаранција каде што банката гарант треба да биде со кредитен рејтинг од BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг).

Во случај кога расположливите средства на Друштвото го надминуваат вкупниот износ на добиени банкарски гаранции спомнати погоре, финансиското инвестирање на расположливите парични средства се врши во согласност со проценка на банкарскиот ризик базиран на CAEL методологијата како индиректен систем на оценување.

Одлуките за депонирање се прават врз основа на следните приоритети:

- Да се депонира во банки (банки со кои Дојче Телеком АД најчесто соработува, доколку е возможно) со обезбедена банкарска гаранција од банките со најдобар рејтинг и најдобар квалитет на банкарска гаранција.

Белешки кон годишна сметка

- Да се депонира во банки со обезбедена банкарска гаранција од банки со понизок рејтинг и послаб квалитет на банкарската гаранција.
- По усогласување и договор со матичното друштво овие правила може да бидат променети за да се обезбеди целосна покриеност на кредитниот ризик. Доколку вкупниот износ на депозити не може да се пласира во банки покриени со банкарска гаранција со најмалку BBB+ рејтинг (или еквивалентен кредитен рејтинг), тогаш депозитите ќе се пласираат во локални банки без банкарска гаранција.

Процесот на управување со кредитни ризици од оперативни активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитет и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на тужење, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка за проследување на долг врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот.

Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредибилитет - што утврдува дека корисникот нема долг и преку кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани - што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните приходи од сообраќај генерирани од корисникот.

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик кон поединечна странка или кон група на странки кои имаат слични карактеристики.

Процедурите на Друштвото обезбедуваат на перманентна основа дека продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и дека не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

Максималната изложеност на кредитен ризик е презентирана преку сегашната вредност на финансиските средства во Билансот на состојба. Последователно на тоа, Друштвото смета дека неговата максимална изложеност на кредитен ризик е претставена со износот на побарувањата намалени за признаената исправка на вредност и износот на депозитите во банки на денот на билансот на состојба.

Најголемата вредност на депозит во 2016 година е МКД 178.295.480, деноминирани во ЕУР 2.900.000 (2015 година: МКД 480.000.000 деноминирани во ЕУР 7.792.878). Дополнително Друштвото има депозити во 1 домашна банка (2015 година: 1 домашна банка). Друштвото има обезбедено залог (гаранција) што го намалува кредитниот ризик за нивото на депонираниот износ во соодветната банка.

6.1.3. Ризик за ликвидност

Ризикот за ликвидност е ризик дека ентитетот може да наиде на тешкотии за подмирување на обврските поврзани со финансиските обврски.

Ризик за ликвидност се дефинира како ризик дека Друштвото нема да биде во можност навремено да ги подмири или исполни своите обврски.

Инвестициското портфолио треба да остане доволно ликвидно со цел да се задоволат сите оперативни барања кои можат разумно да се предвидат. Ова е постигнато со структурирање на портфолиото така да финансиските инструменти доспеваат истовремено со потребата од парични средства за задоволување на предвидените потреби.

Политика на Друштвото е да одржува вишок на парични средства и еквиваленти на паричните средства за подмирување на обврските во догледна иднина. Секој вишок на парични средства е депониран во комерцијалните банки.

Процесот за управување со ликвидноста на Друштвото вклучува предвидување на паричните текови од главните валути и разгледување на нивото на потребните ликвидни средства земајќи ги предвид податоците од бизнис планот, наплатите и одливот. Месечните, полугодишните и годишните парични проекции се изготвуваат и ажурираат на дневна основа од страна на Секторот за сметководство и даноци.

6.2. Управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот е да се заштити способноста на Друштвото да работи на континуирана основа со цел да обезбеди поврат за акционерите и бенефиции за другите заинтересирани страни и да одржува оптимална структура на капитал со цел намалување на трошокот за капитал. Вкупниот капитал со кој што управува Друштвото на 31 декември 2016 година е МКД 13.830.156.349, според локалните општоприфатени

Белешки кон годишна сметка

сметководствени принципи (2015 година: МКД 14.053.241.238). Од овој износ МКД 9.583.887.733 (2015 година: МКД 9.583.887.733) претставуваат акционерски капитал, додека МКД 958.388.774 (2015 година: МКД 1.237.534.034) претставуваат законски резерви, кои не се распределуваат (види белешка 3.11). Друштвото исто така има купено сопствени акции (види белешки 3.10 и 11.1). Трансакцијата е во согласност со локалните законски барања со стекнувањето на сопствените акции, да не се намали имотот на Друштвото под износот на основната главнина и резервите коишто, според закон или според статутот на Друштвото, не смеат да се користат за исплата на акционерите. Исто така, согласно локалните законски барања дивиденда може да биде исплатена на акционерите во износ којшто нема да ја надминува вкупно остварената добивка искажана во годишната сметка, зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години или со резервите коишто можат да се распределуваат, односно резерви кои ги надминуваат законските резерви и останатите резерви определени со статутот на Друштвото. Друштвото е во согласност со сите законски барања кои се однесуваат на капиталот.

6.3. Проценка на објективна вредност

Паричните средства и еквивалентите на парични средства, побарувањата од купувачи и останатите тековни финансиски средства главно се краткорочни. Поради ова нивната сегашна вредност на денот на годишна сметка е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на нетековниот дел од побарувањата од купувачи, ги вклучува заемите на вработени, и се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

Финансиските средства расположливи за продажба претставуваат акции вреднувани по објективна вредност.

Објективната вредност на јавно тргуваните финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата се базира на објавената пазарна вредност на денот на билансот на состојба.

Финансиските обврски вклучени во Обврски кон добавувачи, главно се краткорочни. Поради ова, нивната сегашна вредност на денот на билансот на состојба е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во денари	Софтвер и лиценци	Концесија, 2G,3G и 4G лиценца	Останати	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2016	4.746.615.410	1.525.417.256	480.558.869	57.919.193	6.810.510.728
Зголемувања	236.214.443	-	176.782.036	172.110.506	585.106.985
Пренос од инвестициите во тек (види белешка 8)	361.144.802	-	-	(43.642.611)	317.502.191
Намалување	(483.349.436)	-	-	-	(483.349.436)
На 31 декември 2016	4.860.625.219	1.525.417.256	657.340.905	186.387.088	7.229.770.468
Амортизација					
На 1 јануари 2016	3.731.378.969	720.621.818	142.667.402	-	4.594.668.189
Амортизација за годината	513.986.077	108.596.198	189.649.962	-	812.232.237
Намалување	(483.349.436)	-	-	-	(483.349.436)
На 31 декември 2016	3.762.015.610	829.218.016	332.317.364	-	4.923.550.990
Сегашна вредност					
На 1 јануари 2016	1.015.236.441	804.795.438	337.891.467	57.919.193	2.215.842.539
На 31 декември 2016	1.098.609.609	696.199.240	325.023.541	186.387.088	2.306.219.478

Во 2016 година беше направено ревидирање на договорите за права за емитување на телевизиски содржини и беа идентификувани два дополнителни договори кои се квалификуваа за капитализација. Соодветно на тоа, овие права беа признати во 2016 година во нематеријални средства, категоријата Останато, по нето сегашната вредност на

Белешки кон годишна сметка

идните плаќања во износ од МКД 176.782.036 и ќе се амортизираат во текот на времетраењето на договорите, што е 3 години (види белешка 12).

Во денари	Софтвер и лиценци	Концесија, 2G,3G и 4G лиценца	Останати	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2015	4.927.396.006	1.525.417.256	178.543.943	-	6.631.357.205
Зголемувања	205.422.111	-	302.014.926	57.919.193	565.356.230
Пренос од инвестициите во тек (види белешка 8)	97.538.617	-	-	-	97.538.617
Намалување	(483.741.324)	-	-	-	(483.741.324)
На 31 декември 2015	<u>4.746.615.410</u>	<u>1.525.417.256</u>	<u>480.558.869</u>	<u>57.919.193</u>	<u>6.810.510.728</u>
Амортизација					
На 1 јануари 2015	3.659.538.611	612.025.620	49.595.540	-	4.321.159.771
Амортизација за годината	555.581.682	108.596.198	93.071.862	-	757.249.742
Намалување	(483.741.324)	-	-	-	(483.741.324)
На 31 декември 2015	<u>3.731.378.969</u>	<u>720.621.818</u>	<u>142.667.402</u>	<u>-</u>	<u>4.594.668.189</u>
Сегашна вредност					
На 1 јануари 2015	1.267.857.395	913.391.636	128.948.403	-	2.310.197.434
На 31 декември 2015	<u>1.015.236.441</u>	<u>804.795.438</u>	<u>337.891.467</u>	<u>57.919.193</u>	<u>2.215.842.539</u>

Во 2014 година беше направено ревидирање на договорите за права за емитување на телевизиски содржини и беа идентификувани два договори кои се квалификуваат за капитализација. Соодветно на тоа, овие права беа признати во 2014 година во нематеријални средства, категоријата Останато, по нето сегашната вредност на идните плаќања во износ од МКД 178.543.943 и ќе се амортизираат во текот на времетраењето на договорите, што е 3 години (види белешка 12).

Во 2015 година беше направено ревидирање на договорите за права за емитување на телевизиски содржини и беше идентификуван еден дополнителен договор кој се квалификува за капитализација. Соодветно на тоа, ова право беше признато во 2015 година во нематеријални средства, категоријата Останато, по нето сегашната вредност на идните плаќања во износ од МКД 302.014.926 и ќе се амортизира во текот на времетраењето на договорот, што е 3 години.

Ревизијата на корисниот век на нематеријалните средства во текот на 2016 година влијаеше на голем број средства, главно софтвер. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на Друштвото. Ревизијата резултираше со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат:

Во денари	2016	2017	2018	2019	После 2019
(Намалување)/зголемување на амортизацијата	(27.062.372)	(22.243.978)	(19.415.711)	(28.378.098)	(1.512.541)
	<u>(27.062.372)</u>	<u>(22.243.978)</u>	<u>(19.415.711)</u>	<u>(28.378.098)</u>	<u>(1.512.541)</u>

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во денари	Земјиште	Згради	Телеком. опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2016	27.815.977	6.115.089.669	24.883.413.568	4.177.875.658	1.700.032.644	36.904.227.516
Зголемувања	17.357	844.622	345.898.448	66.376.855	1.038.610.781	1.451.748.063
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 7)	-	36.050.226	184.291.104	69.383.330	(607.226.851)	(317.502.191)
Намалувања	-	-	(1.997.340.588)	(221.901.731)	-	(2.219.242.319)
Пренос од/во средства наменети за продажба		(95.400.147)	-	10.798.099	-	(106.198.246)

Белешки кон годишна сметка

На 31 декември 2016	<u>27.833.334</u>	<u>6.247.384.664</u>	<u>23.416.262.532</u>	<u>4.102.532.211</u>	<u>2.131.416.574</u>	<u>35.925.429.315</u>
Амортизација						
На 1 јануари 2016		- 2.423.689.930	19.897.182.516	3.268.306.276		- 25.589.178.722
Амортизација за						
годината		- 162.275.528	987.190.045	340.798.588		- 1.490.264.161
Намалувања		-	- (1.997.340.588)	(201.949.932)		- (2.199.290.520)
Пренос од/во средства						
наменети за продажба		- 45.157.904	-	5.344.977		- 50.502.881
На 31 декември 2016		- 2.423.689.930	19.897.182.516	3.268.306.276		- 25.589.178.722
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2016	<u>27.815.977</u>	<u>3.691.399.739</u>	<u>4.986.231.052</u>	<u>909.569.382</u>	<u>1.700.032.644</u>	<u>11.315.048.794</u>
На 31 декември 2016	<u>27.833.334</u>	<u>3.616.261.302</u>	<u>4.529.230.559</u>	<u>690.032.302</u>	<u>2.131.416.574</u>	<u>10.994.774.071</u>

Во денари	Земјиште	Згради	Телеком. опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2015	27.815.977	6.110.429.983	24.376.606.592	4.107.502.358	1.194.860.015	35.817.214.925
Зголемувања		10.301.535	451.891.566	156.629.011	918.322.516	1.537.144.628
Пренос од инвестиции во						
тек (види белешка 7)		- 6.235.106	245.259.725	64.116.439	(413.149.887)	(97.538.617)
Намалувања		-	- (190.344.315)	(150.389.669)		- (340.733.984)
Пренос во средства						
наменети за продажба		(11.876.955)	-	17.519		(11.859.436)
На 31 декември 2015	<u>27.815.977</u>	<u>6.115.089.669</u>	<u>24.883.413.568</u>	<u>4.177.875.658</u>	<u>1.700.032.644</u>	<u>36.904.227.516</u>
Амортизација						
На 1 јануари 2015		- 2.279.136.040	19.015.649.755	3.017.048.842		- 24.311.834.637
Амортизација за						
годината		- 156.912.934	1.071.877.076	392.315.481		- 1.621.105.491
Намалувања		-	- (190.344.315)	(141.075.566)		- (331.419.881)
Пренос во средства						
наменети за продажба		- (12.359.044)	-	17.519		- (12.341.525)
На 31 декември 2015		- 2.423.689.930	19.897.182.516	3.268.306.276		- 25.589.178.722
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2015	<u>27.815.977</u>	<u>3.831.293.943</u>	<u>5.360.956.837</u>	<u>1.090.453.516</u>	<u>1.194.860.015</u>	<u>11.505.380.288</u>
На 31 декември 2015	<u>27.815.977</u>	<u>3.691.399.739</u>	<u>4.986.231.052</u>	<u>909.569.382</u>	<u>1.700.032.644</u>	<u>11.315.048.794</u>

Во 2016 година, Друштвото капитализираше МКД 87.408 (2015: МКД 5.455.379) поврзани со добивање на целосна документација за базните станици МКД 19.658.295 (2015 година: 142.044.939) поврзани со добивање на целосна документација за инфраструктурата на фиксната линија во согласност со применливите закони во Република Македонија (види белешка 3.5).

Ревизијата на корисниот век и остаточната вредност на материјалните средства, направена во текот на 2016 година, влијаеше врз корисниот век на неколку типови на средства, главно оптички кабелски линии и техничка опрема. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на Друштвото.

Ревизијата резултираше со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат:

Белешки кон годишна сметка

Во денари	2016	2017	2018	2019	После 2019
(Намалување)//зголемувањена амортизацијата	(83.727.495)	(82.146.830)	31.705.365	23.771.422	110.397.538
	<u>(83.727.495)</u>	<u>(82.146.830)</u>	<u>31.705.365</u>	<u>23.771.422</u>	<u>110.397.538</u>

9. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

Во денари	2016	2015
Побарувања од купувачи во земјата	4.494.769.137	4.194.426.459
Побарувања од купувачи од странство	173.743.544	189.232.030
Вредносно усогласување на побарувањата	<u>(1.851.925.676)</u>	<u>(1.812.049.048)</u>
	<u>2.816.587.005</u>	<u>2.571.609.441</u>

10. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Во денари	2016	2015
Парични средства на денарски сметки	78.749.157	62.152.849
Девизна сметка	209.017.765	548.895.249
Парични средства во денарска благајна	8.219.770	4.647.145
Девизна благајна	<u>2.931</u>	<u>370.121</u>
	<u>295.989.623</u>	<u>616.065.364</u>

11. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Во денари								
Видови на акции	Сопственост	1 јануари 2016	%	Зголемување	Намалување	31 декември 2016	%	
Обични акции	Физички лица	194.702.600	2,03	-	(745.000)	193.957.600	2,02	
	Правни лица	5.094.300.200	53,16	745.000	-	5.095.045.200	53,16	
	Сопствени акции	958.387.800	10,00	-	-	958.387.800	10,00	
	Влада на РМ	3.336.487.400	34,81	-	-	3.336.487.400	34,81	
Приоритетни акции	Влада на РМ	9.733	0,00	-	-	9.733	0,00	
	Вкупно	9.583.887.733	100,00	2.352.500	(2.352.500)	9.583.887.733	100,00	
		1 јануари 2015	%	Зголемување	Намалување	31 декември 2015	%	
Обични акции	Физички лица	197.055.100	2,06	-	(2.352.500)	194.702.600	2,03	
	Правни лица	5.091.947.700	53,13	2.352.500	-	5.094.300.200	53,16	
	Сопствени акции	958.387.800	10,00	-	-	958.387.800	10,00	
	Влада на РМ	3.336.487.400	34,81	-	-	3.336.487.400	34,81	
Приоритетни акции	Влада на РМ	9.733	0,00	-	-	9.733	0,00	
	Вкупно	9.583.887.733	100,00	2.352.500	(2.352.500)	9.583.887.733	100,00	

Златната акција со номинална вредност од МКД 9.733 е во сопственост на Владата на Република Македонија. Согласно член 16 од Статутот на Друштвото сопственикот на златна акција има дополнителни права со кои се немаат стекнато сопствениците на обични акции. Имено, ниту едно решение или одлука на Собранието на акционерите поврзана со: создавање, распределба или издавање на акционерски капитал; здружување, спојување, одделување, консолидирање, трансформирање, реконструкција, престанок или ликвидација на Друштвото; менување на основните деловни активности на Друштвото; отуѓување или напуштање на основните деловни активности или на значајните средства на Друштвото; дополнување на Статутот на Друштвото на таков начин што се менуваат или поништуваат правата коишто произлегуваат од златната акција; или промена на називот на Друштвото; нема да биде полноважна

Белешки кон годишна сметка

доколку имателот на златната акција гласа против соодветното решение. Правата кои ги има имателот на златната акција се детално наведени во Статутот на Друштвото.

11.1. Сопствени акции

Друштвото купи 9.583.878 од сопствените акции, што претставува 10% од неговите акции, преку Македонската берза на хартии од вредност во јуни 2006 година. Вкупната сума платена за откуп на овие акциите, без данок, изнесува МКД 3.843.504.722. Акциите се прикажани како откупени сопствени акции.

Како резултат на наодите на Истрагата, исплатите за еден консултантски договор беа депризнаени од Сопствени акции (види белешка 1.4).

Износот на сопствени акции од МКД 3.738.357.351, (после депризнавањето), го намалува акционерскиот капитал на Друштвото. Друштвото има право дополнително повторно да ги издаде овие акции. Сите акции издадени од Друштвото се целосно платени.

11.2. Законски резерви

Собранието на акционери на Друштвото на нивниот состанок одржан на 12 април 2016 година ја усвои одлуката за распределба на МКД 279.145.260, кои што ја надминуваат законски определената резерва на Друштвото како резултат на присоединувањето на ТММК кон Друштвото, во акумулираната добивка на Друштвото.

12. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

Во денари	2016	2015
Добавувачи во земјата	1.242.112.592	1.051.181.819
Добавувачи во странство	230.680.609	269.903.386
Добавувачи за нефактурирани стоки	63.352.908	234.774.383
	<u>1.536.146.109</u>	<u>1.555.859.588</u>

Во категоријата Добавувачи во земјата МКД 187.871.577 (2015: МКД 188.008.642) претставува сегашна вредност на краткорочни обврски поврзани со трансакцијата за купување и продажба на згради со размена завршена во 2012 година. Долгорочниот дел на обврските од оваа трансакција се презентирани во долгорочни обврски кон добавувачи во Билансот на состојба во износ од МКД 0 (2015: МКД 178.329.432). Овие обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата. Во категоријата Добавувачи во земјата МКД 209.078.842 (2015: МКД 168.088.605) претставува сегашна вредност на краткорочни обврски поврзани со капитализацијата на одредени договори за права за емитување на телевизиски содржини во 2014, 2015 и 2016 година (биди белешка 7). Долгорочниот дел на обврските од оваа трансакција се презентирани во долгорочни обврски кон добавувачи во Билансот на состојба во износ од МКД 159.786.853 (2015: МКД 173.423.619). Овие обврски првично се признаваат по нето сегашната вредност на идните плаќања и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата. Амортизирањето на дисконтот се признава како расходи за камати во Билансот на успех. Сегашната вредност на овие обврски е приближна на нивната објективна вредност бидејќи поврзаните парични текови се дисконтираат со каматна стапка од 6% годишно, којашто е видлива на пазарот за слични долгорочни финансиски обврски.

Со Одлука на Одборот на директори на Друштвото донесена на редовниот состанок на 13 септември 2016 година одобрено е склучувањето на Рамковен договор за заем помеѓу Друштвото, како заемопримач и Маѓар Телеком АД, како заемодавач, под следни услови: ведноста на заемот согласно Рамковниот Договор за заем е во максимален износ од 6 милиони евра (без камата); евентуални задолжувања по основ на овој договор за заем ќе се вршат врз основа на Рамковниот договор за заем и по потреба, проследено со писмено известување до Заемодавачот („Известување за користење на средства“) во коешто ќе биде специфициран датумот на валута на евентуалната исплата и износот на заемот; евентуалните задолжувања врз основа на Рамковниот договор за заем ќе се враќаат во согласност со достапната готовина и земајќи ја предвид оперативната ликвидност на Друштвото до 31 март 2017 година. На датумот на финансиските извештаи, Друштвото се нема задолжено со било каков износ од Рамковниот Договор за заем.

Белешки кон годишна сметка

13. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

Во денари	2016	2015
Приходи од продажба во земјата	9.700.257.465	9.758.344.592
Приходи од продажба во странство	785.242.289	857.230.008
	<u>10.485.499.754</u>	<u>10.615.574.600</u>

14. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Во денари	2016	2015
Пенали за раскинати договори	43.587.820	38.059.539
Нето добивки од продажба на основни средства	15.556.085	12.356.959
Приходи од надомест на штета од осигурување	2.037.307	5.116.715
Наплатени отпишани побарувања	4.875.699	4.981.367
Отпис на обврски	958.356	337.674
Останати приходи	47.235.272	24.392.727
	<u>114.250.539</u>	<u>85.244.981</u>

Во 2016 година износот од МКД 21.946.704 во категоријата Останати приходи претставува главно префактурирани трошоци кон Дојче Телеком, за вработени кои работеле на заеднички проекти.

15. УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ И ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ И РАСХОДИ

Во денари	2016	2015
Плаќања кон оператори	1.043.571.238	1.031.341.799
Услуги	562.384.686	625.920.179
Маркетинг и донации	304.825.938	389.868.698
Такси, давачки и локални даноци	276.203.439	311.726.446
Трошоци за тантиеми	242.091.165	280.067.204
Подизведувачи	278.474.723	237.843.128
Одржување	452.765.777	227.908.151
Закупнини	142.975.043	142.131.792
Исправка на вредноста побарувањата	58.025.424	77.788.776
Намалување на вредноста на залихите	24.052.620	41.764.180
Консултантски услуги	47.116.878	27.318.795
Осигурување	11.634.615	16.476.432
Загуба од расход на нетековни средства	44.019.772	10.338.986
Исправка на вредноста на залихите до нето продажна вредност	-	2.473.461
Останато	12.642.832	21.802.328
	<u>3.500.784.150</u>	<u>3.444.770.355</u>

16. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Сите трансакции со поврзаните страни произлегуваат од тековното работење и нивната вредност материјално не се разликува од условите кои би преовладувале во пазарни услови.

Приходите и трошоците со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во денари	2016		2015	
	Приходи	Трошоци	Приходи	Трошоци
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc.	1.343.765	19.765.570	3.642.293	25.979.880
Подружници на доминантниот	16.189.221	3.894.092	16.716.107	2.626.272

Белешки кон годишна сметка

сопственик

Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	618.569.275	212.861.680	695.202.953	221.938.416
Подружници на основното матично друштво	49.077.280	13.458.689	30.805.886	65.476.239
Друштво контролирано од клучното раководство на Друштвото Мобико ДООЕЛ	1.046.447	1.403.628	455.037	1.044.092

Во прилог на погоре прикажаните приходи и трошоци кои произлегуваат од трансакции со поврзаната страна Мобико ДООЕЛ, трговски стоки и средства во износ од МКД 59.732.017 (2015: МКД 145.794.058), без вклучен ДДВ, се купени во текот на 2016 година.

Побарувањата и обврските со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во денари	2016		2015	
	Побарувања	Обврски	Побарувања	Обврски
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc.	3.717.231	8.893.311	3.794.523	9.804.565
Подружници на доминантниот сопственик	27.036.467	3.458.815	24.795.178	3.677.642
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	91.783.781	197.602.690	577.293.801	456.377.817
Подружници на основното матично друштво	269.727.327	297.745.775	222.101.503	267.859.823
Друштво контролирано од клучното раководство на Друштвото Мобико ДООЕЛ	247.992	-	1.621.472	13.115.715

17. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Нема материјално значајни настани после денот на изготвување на билансот на состојба кои ќе влијаат на билансот на успех или билансот на состојба за 2016 година.

Андреас Маиерхофер
Главен извршен директор

Жарко Луковски
Главен оперативен
директор

Славко Пројкоски
Главен директор за
финансии

Горан Тиловски
Директор на
сметководство и даноци
Овластен сметководител
Рег. Бр. 0105436